

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre 5 K — f.
 Negyed évre . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petitorsor egyszer
 13 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Karácsony.

A szivekbe ihlet költözik, a kedélyeket áhitat szállja meg, mikor az ünnepi hangulat felidézi a betlehemi jászolban született kisdéd emlékezetét, akit az Ur azért küldött a földre, hogy a sárba taszított eszményiségért mártyr halált haljon s felrázza az emberiséget önző lethargiájából.

Majdnem két ezer esztendő mult el azóta, hogy a testvériség, egyenlőség, az ember-szeretet eszméi diadalt ültek a meghasonlás felett s a kultura két ezer éves története igazságot szolgáltat a megváltás eszméjének, amely az embert felemelte, a szegényt megvigasztalta, a hatalmat mérsékelte s az ókori államok sivár felfogását megsemmisítette.

A hatalmasabb jogát mérsékelni kezdte az egész emberiséget oltalmába vevő humanizmus; az önkényt letaszította trónjáról, amelyen gögősen ült s megszületett a szabadság, amely az emberi méltóság gyermeke.

Az eszmények felmagasztalása emberré tette az embert; kiemelte abból az erkölcsi nyomorusugból, amely a szenvedélyek láncával a röghöz tapasztotta s megtanította az igazságos Isten ismeretére.

A megváltás verőfényes menyországot nyitott meg az emberiség előtt s mindazt, ami földi salak gyanánt hozzá tapadt minden törekvéséhez, letörölte róla. Megnyitotta a vakok szeméit, feloldozta a bilincseket, világosságot gyujtott a sötétségben lakóknak s helyre állította az igazságot, mert azt hirdette: mindnyájan egyenlők vagytok; az embert csak a szeretet nemesítheti meg s a béke, az Isten békéje hozhat áldást az emberiségnek.

A világ Megváltója, az Eszme mártyrja istállóban született, szegény volt s a leg-hatalmasabb lett. Bebizonyította, hogy egyenlők vagyunk.

Az emberek mélységet és falakat alkotnak egymás között, a Megváltó pedig azt hirdette, hogy egyenlők vagyunk. Gyarló, földi dolog a megkülönböztetés, mert az Isten örökké tartó munkája az egyenlőség.

És ha a századok el is homályosították a megváltás nagy eszméit, a békét, a szeretetet, ha a Megváltó hívei az isteni tanokat tetteikben nem érvényesítették is; ha el is távolította az önkényt, a gyűlölködés, az elnyomatás és a viszály az embert embertársától: a megváltás, a megújodás

eszménye mint örökös memento állott mindig az emberiség előtt s mint minden ideál, felemelő hatással volt az egész emberiségre.

És támadjanak fel újra az emberiség békés fejlődésének ellenségei; győzdelmeskedjék az anyagelviség az eszmények felett; üljön diadalt a visszavonás az erény felett: a karácsony tanítása örökké bele fog világítani a kétségbeesésbe, mert a béke országának el kell érkeznie.

A mi népünk története is azt bizonyítja, hogy a béke az igazi áldás, hogy a béke a leghatalmasabb s legszükségesebb államfenntartó erő. A béke, az egyenlőség, a testvériség, a szabadság, a megváltás eszményei képezik azokat a kapesokat, amelyek nemzeteket és népeket tömörítenek, erőssé, alkotásra képessé tesznek.

A meghasonlás rombol, a béke alkot.

A kor anyagelvi felfogása s a megtámadott szellemi javak védelme sok okot szolgáltatnak a meghasonlásra.

Sokan vannak, akik szándékosan meghasonlást akarnak szítani a nemzet egyes osztályai között; válaszfalakat akarnak építeni azon néprétegek között, amelyek-

édes szerelmes esőket, melyet itt is bizonyára nem csak a Fedák Sári nótájából ismernek . . .

— Bizony nem! — akar protestálni hangos derűltég közben a kis Lenke.

— Hanem praksziból is? — kérdé kórusban a kedves botlásón kapva-kapó férfisereg.

— Egy pereig sem kételkedtem — beszél tovább Dani bácsi — hogy Márhát nőül veszem, de a mamával még mindig nem beszéltem. Nem akartam hivatalosan nyilatkozni addig, míg küszöbön levő előlépésem sorsa el nem dőlt, no meg azért sem, mert kisvárosban eléggé kellemetlen a hosszas vőlegénykedés.

— Egyszeris, sohsem fejejem el, ködös, zimankós novemberi est volt. Egyfelől esett, másfelől olvadt a hó. A ki nem hajlandó két hétre szóló náthát szerezni, ilyen locs-pocsban a szobában ül. Nekem meg amugy sem volt valami járkálós természetem. Gyakornok koromban, ha nem volt kit agyonkurizálni, ilyenkor az ultimót hajszoltuk. Most azonban a hajdan erős párti szétzüllött. Béla „felment“, Aladár „kiment“, én pedig átmentem. Aszerint, kinek milyen irányban lakott a maga kizárólagos „Ő“-je, kinek bűvös hatáskörében pár órát óhajtott eltölteni.

Szegény Ugrai Géza eleget szidta a „szoknyagárda“ mi voltunkat. Sokszor hiába várt a zöld asztalnál, pedig már a színek is ki voltak helyhuzásra készítve, csak azt kellett volna még

TÁRCA.

Dani bácsi mesél.

Irta: ifju Briglevics Károly.

— Mondjon valami jót Dani bácsi! — szölt incselkedő huncutkás hangon a pajkos kis Halápi Lenke Bodrogi Dániel táblabírói ranggal rokkantsági állományba helyezett törvényszéki bírónak, a helyi jogászvilág „Dani bátyám“-jához.

— Ej ej hugom — mondja indignálódva az öreg — hallot már tőlem rosztat is, mert most úgy meghagyja, hogy jót mondjak?!

— Dehogy, dehogy Dani bácsi! hízelt a kis hiúság, kinek minden alkalommal oda volt biggyesztve egy darabka fekete angoltapasz majd a homloka közepére, majd finom hajlásu orrocskájára, majd pedig esókra termett ajakára.

A jelenlevő törvényszékiek (mert hála a kaszt és klikkrendszer izoláló mi voltának, itt is áthidalhatatlanul tatóngó ür választá el a megyei aljegyzőt törvényszéki kollegájától, a fináncot meg a kutya sem ugatja meg) várakozásteljes arccal néztek Dani bácsira, aki kímélve tekintett körül, hogy kire kerítse a sort. A hölgyek elpirultak a fürkésző nézéstől — vizsgáló bíró volt az öreg — sőt még a férfiakon is mutatkozott a zavarnak bizonyos jele. Nem is esoda, hiszen Dani bácsinál mindig ott volt raktáron valami helyi

érdeklő szalon gorombaság, mit oly szeretetreméltó modorban adott elő, hogy lehetetlen volt érte neheztelni.

— Albiró koromban — kezdi az öreg — járatos voltam egy előkelő, de kevésbbé vagyonos uri házhoz.

Megkönnyebbülve lélegzettek fel a jegyzők és gyakornokok, hogy ma az albirákra jár a rud.

— Természetesen nem a papa borvirágos orra s nem a gömbölyü mama krinolin korszakból való bájai voltak okai vizitelgetésemnek, hanem egy aranyos, szőke baba. Szerettem őt huszonnyolc éves szívem teljes hevével, szerettem mint . . . no mit is mondjak, hogy nektek prózai világ — az ifjuságra mutat — fogalmatok legyen szerelmem mélységéről, szerettem jobban, százszorta jobban, mint egy gyakornok a sonkás ozsonnákat — szölt Dani bácsi, közben ravasz szemhunyorítással Fazekas Lajosi fülig piruló gyakornokra terelvén a figyelmet, a ki a világgért sem kosarazta volna meg, ha valaki négy-szer egymásután kínálta sonkával.

— Eleinte csak vasárnap mentem — folytatá az öreg a poharak összeesendülése után — később szívem sugallatát követve esütörtöki vizittel kurtítottam a túlhosszu egy héten, végre a mama szives engedelméből mindennapos lettem a háznál.

Márhámnak szintén nem volt ellenére a dolog. Sokszor, nagyon sokszor megismételtük az első

Mai számunk 14 oldal.

Adams Brother & Co. London.

Éktár-
ismű
argya-
assza

zett

árolni,

ujtom:

o rész-

tin

KSA

nek összeolvadása nemzeti szükséglet képez. A béke magjai közé sokan hintik a konkolyt, hogy veszedelembé döntsék alkotásait.

És a karácsony békés hangulatába belevegyl az aggodalom is. Feltarthatatlan erővel vonul be a kétely az emberek szívébe, vajjon megvalósíthatjuk-e a megváltás első feltételét; tudunk-e békében élni, meg tudjuk-e becsülni a békességet.

De az emberiség fokozatos fejlődésébe vetett bizalom új vigaszt hoz a kételkedő lelkeknek.

Pusztuljon el minden akadály az Úr útjából, szünjön meg a viszály a testvérek között; becsüljük meg egymást egyetértő és nemes szívvvel. Béke, isteni béke lebegjen a haza fölött; szálljon béke és szeretet minden magyar szívébe.

Hozzon a karácsony teljes kiengesztelődést az egymás ellen elszánt harcot vívó érdek ellentétek közé; hozzon tökéletes értelmet minden ember édemének s értékének felismerésére. Ne gyűlölködjünk, ne viszálykodjunk a haza szent ügyének szentelt mezőkön, hanem valósuljon be az írás szava: Egy atyánk vagyunk mindnyájunknak, ne gyűlölködjünk tehát egymás ellen, nehogy megszenteltetésük atyánk frigyét.

Zalavármegye új főispánja.

A belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Zalavármegye közönségét értesítette, hogy Ó Felső dr. Jankovich László gróf főispánt eddigi állásától felmentette s Zalavármegye főispánjává Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt kinevezte.

A felsőbb rendeletek a következőleg szólnak:

»Ó Császári és Apostoli Királyi felsége f. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb

mondani: tarokknak osztanak. S akik nem mentek, mi voltunk.

A „Rozoga„ esárda is nagy ritkán látott bennünket mohos falai között, pedig de sokszor bevertük volna az ablakait, ha nem kalendárium levélből lett volna az üvegje. A vén Csurka cigány szemére is rátolakodott valami hályogféle. Törődött is vele, jobb is ha semmit sem lát ebből a cudar újmódi világból. Pedig régen de szívesen huzta. Mi voltunk a mecenásai. Sokszor az egész bandára való rossz nadrágot megkereste, a pénzen felül.

Hja, mikor az ember harminc felé közeleg, olyanformán van, mint a fészekrakó fecske: kevesebbet csicsereg a madárseregben, inkább csak a párjának él.

Én is a Márháéknál voltam. Mint rendesen, most is a zongora mellett ültünk. A zongorát mindig szerettem. Szerelmeseknek meg mi lehetne kedvesebb, mint a zongora. Valóban a legpraktikusabb butordarab. Mi enged meg oly borzalmas közellétet az ifjunak szerelméhez, mint a négykezes, miközben az ember lába letéved a pedárról, ujjai a billentyűkről... s ha ilyenkor az akkordok kissé összezagyválódnak, akkor a mama előtt szidja az ember a hangolót...

Óh a négykezes a szerelmesek eszelték ki!

Mi valósággal rajongtunk a négykezesért. És mily édesen tudtuk felhasználni a pauzákat, ha a mamának künn valami kis dolga akadt!

elhatározásával előterjesztésemre dr. gróf Jankovich László Zalavármegye főispánját ezen állásától szolgálatainak elismerése mellett saját kérelmére legkegyelmesebben felmenteni méltóztatott.

»Ó Császári és Apostoli Királyi Felső f. évi december hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre Hertelendy Ferenc országgyűlési képviselőt Zalavármegye főispánjává legkegyesmesebben kinevezni méltóztatott. Budapesten, 1903. december hó 21. Tisza.«

Aki Zalavármegye közéletében részt vett, vagy azt figyelemmel kísérte, hosszú évek óta minden jelentősebb mozzanatnál találkozott Hertelendy Ferenc nevével.

Kora ifjúságától kezdve a közügyek embere. Az a tevékenység, buzgalom és vármegyénk javának előmozdítására irányuló törekvés, amelyet kifejtett, köztiszteletet biztosítottak részére. A szeretet és bizalom zászlója alá vezették, a tapolcai választókerület polgárságát. Kétszer egymástán a legnagyobb lelkesedéssel választották meg képviselővé, s Hertelendy Ferenc ezen állásában is odaadással szolgálta szülővármegyéje érdekeit.

Hosszu idő óta elnöke a Zalamegyei Gazdasági Egyesületnek s tagja a közigazgatási bizottságnak.

Áldásos tevékenységet fejtett ki a közigazgatási téren, különösen a vármegye kiscgazdái helyzetének javítása érdekében.

Méltán érte tehát az a kitüntetés, hogy vármegyéje főispánjává nevezte ki a király, s Zalavármegye méltán üdvözölheti magas állásában, mert attól a főispántól, akinek ez a vármegye volt a bölcsője, ennek a földjén működött eddig s élén áll ezután, a legáldásosabb, a legnemesebb tevékenységet remélheti a jövőben is.

Hertelendy Ferencet a közvélemény már régen főispánnak szánta. Szinte önmagától érthető, természetes dolog volt, hogy az első főispán változásnál őt nevezze ki Ó felsége. Kitüntetése nem volt meglepetés. Amint dr. Jankovich László gróf lemondott, a vármegye Hertelendy Ferencet

Tehát járta a négykezes. Történetesen épen a pauzáknál tartottunk... Hosszú, szenvedélyes esőkban forrtak össze ajkaink — mondja Dani bácsi fiatalos hévvel — midőn hirtelen ajtónyitást hallok...

— Isten hozta Bodrog! szól a mama.

Felugrom, miközben feldöntöm az ott lábatlankodó széket s zavartan hebegtem, hogy csókolkolom a kezeit...

— Isten hozta! ismétli az anyósjelölt — bizonyosan valami új darabot hozott. De nini, Bodrog, mióta viselnek a férfiak angoltapaszt — a bajuszon?...

Idegesen kapkodtam hol a felborult szék, hol meg a bajuszom után.

— Márhámnak is van egy kis pattanása, de nini fiam, hova lett a szádról a tapasz?! folytatja könyörtelenül a mama.

Én már tisztában voltam a helyzettel. Tudtam, hogy Márho tapasza, talán enyves felével kifelé fordítva lévén felragasztva, az utolsó végzetes pauzáknál a bajuszomra tapadt. A mama meg sokkal fifikusabb volt, hogy a dolgot talán ne látta volna.

Márhoznak bátorító tekintete visszaadta higgadtságomat s kirukkoltam sebtiben, hogy nélküle nem élhetek, s ha nem volna ellenem kifogásuk...

— De mi volna, édes gyermekeim, ha szeretitek egymást...

tekintette főispánjának. Ugyszólván belevésődött a közhangulatba, hogy neki kell következnie.

Magas állásához, kiváló egyéniségéhez illő tisztelettel, mint Zalavármegye fiát és szükebb hazánk köz- és társadalmi életének kedvelt alakját, szeretettel üdvözöljük Hertelendy Ferencet Zalavármegye főispáni székében.

— A fővárosi lapok legtöbbjében egy erős és menthetetlen sajtóhiba volt. Zalavármegye főispánjának Hertelendy Lászlót említették, ami annál is inkább alkalmat nyújthatott a félreértésre, mert Hertelendy László is országgyűlési képviselő.

Business.

— Pearson Tamás san-francizskói malátagyáros még amerikai fogalmak szerint is legraffináltabb üzleti működéssel összekaparintott rengeteg millióit szülővárosára hagyta abból a célból, hogy a mai nevelési rendszer megfordításával működő oly nevelő és tanintézeteket állítson fel, honnét régi módi gondolkozású emberek kerüljenek ki. Mert, ezt adja okul — a mai Amerikában minden embernek kivétel nélkül, minden rendü magán és köztevékenységnek ugyanegy centrális gondolat gőpontból kiinduló, egy vágy és érzéstől hajtott mindent egy — egyénenkénti külön, gyűjtőmedencébe bekaparintani célzó működésre felállított emeltyűje van és ez a mindenből és mindenből hasznot huzni vágyás, a semmit ingyen! jelzésű életoél, mit az amerikai egy gyűjtőnév alá foglalt, hogy: Business!

Ezt úgy olvastuk egy napi lapban. Vagy az ujság akart japáni virágnyelven reflektálni a mi legsajátosabb közállapotainkra — vagy az a Pearson Tamás — Tamás legyenek, ha nem áll — magyar ember volt valaha s nem lévén honát a hazában, illetve kellő mennyiségű szalonát száraz kenyere mellé — mint annyi sok, kívándorolt oda, hol urrá lón.

Hiszen amit ő végrendeletében a »Business«-ról ír, mint specialis amerikai állapotról, az csak extractuma, gyenge másolata a mi állapotainknak.

Régi módi szerint nevelt embereket akar? Hát menjünk vissza, csak egy lépésnyire, a régi módi világba, csak egy fél emberöltőnyire. A 30—40 év előtti gyermek házi neveléséből kapjunk ki egy momentumot, a testi nevelést, a mihez alkalmazták azután a lelkit is.

Ép e pereben hozzák a kiváltandó koresolya-

— Egy mentséged lett volna Dani bátyám szól közbe Ilosvai albiró — ha lenyelted volna a tapaszt!

— Azóta — fejezi be Dani bácsi — ha valakinek a száján (Halápi Lenke felé néz) angoltapaszt látok, mindig eszembe jut, Uristen, nem vőlegényfogónak van-e felragasztva?...

— Te pedig Sanyi — fordul Ilosvaihoz, aki régi, de nyilatkozni nem akaró udvarlója volt Lenkének — sohse rontsd a gyomrod a angoltapaszzal!

— Éljen! éljen! harsog a kacagó társaság, különösen Szikrai bíróné, aki Lenke érdekében már oly régen szerette volna a nyulat a bokrából kiugratni.

Most Dani bácsi meséje segítségére jött.

— Várjon Dani bácsi! — durcáskodott a kis Lenke.

Ilosvai pedig hallgatott, mélységesen, mint vihar előtt a tenger...

Másnap Dani bácsival kérobe ment...

Hogy hová, ugyis tudjuk.

— De hugom, tegnap csak jót meséltem? — incselkedett Dani bácsi.

Lenkének hálásan ragyogó szemei beszéltek: aranyos, kedves Dani bácsi...

egyesületi jegyeket, tehát per associationem idearum említjük fel, hogy 30 évvel ezelőtt a gyerek magatábrakálta drótos papucsával künn telet a réten félnaphosszat, közben vígan majszolta gémberegett keztyűtlen ujjai között az ozsonnára kapott fagyos almát. A mi gyerekeink nagyrésze a »temperált« szobában svédgymnasztizál, tapon caest kap ozsonnára és vasfürdő az altatója.

Azt nem trenfrozták, az nem ismerte a massaget, footballt, bicyclit és a mai gentleman ifju egyéb »training«-jét, amivel izmait acélozza ez időszert. Az, a régi, mindgyakrabban összegyűlt a lányos-házaknál, mulatott és mulattatott.

A régi időben a lányos-házaknál felváltva próbát táncoltak ma, a holnap esti bál elé — a holnap hajnaláig. De azért kitáncolták a bált is másnapi kivilágos kivirradtig! A mai »training«-gel acélozott izmu ifjuság (majdnem felesleges mondani, hogy tisztelet a kivételnek) az nem táncol. Nem bírják az »acélizmok«. Mert a mai ideg és izomrontó életmód a valóságban elernyeszti, elsatnyítja az amugy is degenerációban levő izmok folyton kevesbedő fizikai erejét. A mai ifjuság lányos házhoz nem jár, mert az időbe, fáradságba kerül — és kötelez! Ma csak flirtel. Ez semmi kötelezettséget sem von maga után. Mert — s ebben az ifjuságnak van némi igaza — miért tegyen ő valamit ingyen, mikor a mai mamák is azt tartják: Business! Semmit ingyen! A régi közmondásból komoly, basicus családi elv lön: Ha lepényem megettétek — Kati lányom elvegyétek. A nőtlen fiatal ember ergo a saját neme és fajtabelijének kávéházban és vendéglői asztalok körül tömörülő társaságára van utalva. Ezek a helyek, az ily módon való tömörülés, a megszokástól tulnőtt, változatot nem ismerő társalgási thémák spleenesség, blazirtta depraválják az ifjabb nemzedéket; ami pedig ennél még nagyobb baj, a finomabb, eszményi társalgás hiánya, a lelki gyönyörök és szórakozások, milyeneket a művelt női társaság tulhajtott nélkülözése folytán nem élveznek, — gondolkozásukat mindinkább prózaivá, önzővé szereli le, a velük született gyengédebb érzelmeket, finomabb lelki tulajdonságokat kifejlődni nem hagyja. Mert a legjobb magot elvethejtük és ki is kel az, de ha az éltető harmatot nélkülözi — a zsenge hajtás gyökerestől elszárad, kivesz. Az ifjuból érett férfi lesz, kit pályája, hivatása, becsvágya a közélet színterén való szereplésre ösztönöznek, hivatnak. Meg is nőül. Uj családja révén összekötetéseit támadnak, ezek által tag lesz egy már fennállott, megalakult és általa működésben talált társadalmi szervezetrésznek, egy kottériának, klikknek, magyarul érdekszövetkezetnek, mert hiszen a mai társadalom ezekből van összeállítva. Meglátja, eltanulja, hogyan és miért kell érdeklődni, misoda uton és formában kell a közéletben részt venni, szerepet nyerni és játszani.

Smikor megismerte mindezeket s tanulmányozta saját körülményeit s a szerepjátszásra alkalmas terület-viszonyokat, — kibontja zászlóját, melyre — a maga előtt látott példák után indulva s okulva — ő is kifirja a példaadók, kivétel nélkül egyforma jelszavát: Business! Semmit ingyen! Mert a látott példák, azok a csupa önzést tápláló, csak a haszon elérésére irányuló törekvések, a bárkiben is megbizni képtelenség, bármely áron és uton, de csak a haszonért való szerepelni vágyás, annál könnyebben lenek hálás s termékeny talajra keblében, mert hisz ifju korában az önzetlenség, a nemesség, az eszményi jószág lelkében szunyadó csirái nem fejlesztettek, azok erőteljes törzsszék nem növeltettek. Megtanulja és alkalmazza könnyen, lelkiismereti kérdést sem csinálva belőle, hegy mindenkit csak annyira becsüljön, értékeljen, amennyi hasznot belőle kihozhat. Ez már business.

Azt, hogy »jó barát«, csak a szó jelenkori értelmében érzi és alkalmazza. Ha »jó barát« legyen hasznomra! Együtt van nap- és évhoszant a jó barátával, de igazi mély érzés, lelki rokonszenv ma már össze nem köti őket, hisz azok is, ő is azt vallják, hogy: Business!

A barátság valaha legszentebb érzelme ma már nem zárja ki, hogy akivel — már amennyire ma szokás — a legbizalmasabban lábon állunk, köz és egyéb ügyeinket a mai bensőséggel megtárgyaljuk, házunkban, családi körünkbe fogadunk, — ha hasznunkra nincs, amint lakunkból lábát kiteszi, lenézzük, kinevessük, haszontalan és komikus strébernek, főleg konkurrens önközéleti szereplőnek ne vessük — az utána belépő »jó barát« előtt, bár ez szintoly határozottan sejtí, sőt tudja, hogy ő is így jár, ha eltávozik.

De ha lehet valakit saját érdekeinkben, legsajátosabb önző céljainkra kihasználni és segítő — pláne részt sem kérve — terveink haszonhajtó megvalósításában, akkor »jó barát« — mert hát »business«. És az ily férfinak társadalmi közszereplése? Annak is csak egy az alapja: business. Jótékony, felebaráti szeretet, a gyengék és védtelenek, árvák és özvegyek, testi és lelki szegények, a nyomorgók és éhezőknek köteles, isteni parancs és kinyilatkoztatás kötelezte védelme, segítése, táplálása?

Mind megtörténik, sőt külszínre nézve ma inkább, mint valaha.

Sokkal kiterjedtebb módon, mint a régi módi világban. Akkor még a balnak sem volt szabad megtudnia, mit adott a jobb. Ma ez dob és trombitaszó nélkül, a nyilvánosság mellőzésével meg nem eshetik sem az egyes, sem az egyesekből alakult egyesületek részéről. Mert a jótékony, gyűjtő fogalma alá sorolt, fent részletelt társadalmi tevékenységek is igába lesznek fogva; annak effektuálása hozzon hasznot! Még azt sem ingyen! Business! Mert ha directe nem is hajt anyagi hasznot (de sokszor azt is) legalább is reklámul szolgál. Forgalomba hozza a jótékony adakozó, az irgalmas Samaritánus nevét, állását, az irodáját, a céget, üzletet és még utca szám szerint is megjelölt pontos lakeimét. Mert ez is business.

Amit említeni most nem akartunk, hogy e szó járomba hajtja még az emberiségbe oltott isteni szikrának tán ki nem aludt részecskéjét is. Ez megmételtyezi, megfertözi az Istentől nyert hitet és vallást s degenerálja felekezetekké. Az ember nem csak az anyagiakból csinál hasznot. Az önzés, érdekhajhászás szülte irigység megteremtette a felekezet szerinti osztályozást. Nem az oly bamba élőlényben látjuk ezt, ki tehetetlen lévén másékpen, még a leveleit is a harmadik utcában felállított gyűjtőszekrénybe dobja, mellőzve a a szomszédságban, a közel hozzá alkalmazott szekrényt — tisztán felekezeti gyűlölségből. Mert már ilyen is van köztünk. De konstatáljuk, hogy a felekezeti gyűlölség még eoha ily nagy mértékben, ily erővel s céltudatosan nem fejlesztett, soha ily raffinált utakon s módokon nem üzetett. Valamikor azt hittük, hogy ez átkos aknamunka is ad majorem Dei glóriam, a gyűlölség szítója saját felekezetének javára, az ő Istene diesőségére szolgál! Schmarrn! Ez is csak eszköz! Eszköz a buták, a mások eszével és fejével gondolkodók, a nagyszájú szemforgatókat vakbuzgón követők félrevezetésére és ennek megtörténével a becsapottak alapos, teljes kizsákmányolására. Tehát ez is csak business.

Hát mikor az ilyen elvek már a gyermek lelkébe lesznek beoltva és az ily nevelt csemete válik ifjává, majd férfivé, közéleti szereplő tényezővé, — akkor ne csudáljuk, hogy minden mozdulatára, a lélekzetvéteitől az élet legfontosabb alakulásáig terjedő és kiható minden ténykedésére rá van véve kitérülhetlenül, teste-lelkétől elválaszthatatlanul teljes egészét, testét, lelkét mozgató életelv: Semmit ingyen! Business!

Esküdtek az 1904. évre.

A zalaegerszegi kir. törvényszéknél az 1904. évre a következő esküdtek lesznek:

a) Rendes esküdtek:

Árvay Lajos megyei főjegyző, Ambrus Sándor asztalos Lenti,

Borbély György főgymnásiumi tanár, Bogyay György szolgabíró, Bali Béla lakatos, Balogh Gyula tpenztári főkönyvelő, Bita Károly bognár, Boschán Gyula ügyvéd, Bácsay János bognár, Braunstein József városi tanácsos, Bogyay Elemér főispáni titkár, Bucsy István főgymnásiumi tanár, Balás Béla hercegi urod. erdőfelügyelő Alsólendva, Belosies János földbirtokos Alsólendva, Bereczky Gyula kereskedő Sümeg, dr. Bárdi Ferenc ügyvéd Sümeg, dr. Berger Sándor ügyvéd Sümeg, Berényi Jenő földbirtokos Zalaszentgrót, Balogh Gáspár földműves Zalabér, Békeffy István földbirtokos Diszel, báró Bussmann Gotthárd gazd. kormányzó Lesencezeistvánd, Benedek József molnár Haláp, Bethlen Vendel gazdatiszt Lesencezetomaj,

Csiszár József elemi isk. tanító, Czebe Károly árvaszéki ülnök, Csésznák Ödön árvaszéki ülnök, Császár János földműves Szepetk, Csukies Adolf tak. pénztárnok Alsólendva, Czunya Sándor reáliskolai tanár Sümeg, Czikai Ferenc pék Tapoleza,

Csepreghy Gábor tanító Csabrendek, Csigo Ferenc földbirtokos Gulács.

Duzár István tkpt. pénztárnok, Deutsch Ferenc bórker, Dely Géza főgymnásiumi tanár, Dergáts Károly keztyűs, Dénes Sándor bognár Sümeg, Dobrovits Miklós földbirtokos Diszel,

Ekler József kőműves, Erdős Tivadar főgymnásiumi tanár, Eörsy Gyula számtartó Alsólendva, Eitner Jenő gyáros Sümeg, Eöry Ernő bognár Gyulakeszi,

Fridrich István elemi iskolai tanító, Farkas Márton birtokos, Fürst Sándor földbirtokos, Feldl Sándor pénzügyi titkár, Fülöp József városi aljegyző, Fitos Márton megyei levéltáros, Fábian Károly kir. tszéki irnok, Faludy Antal birtokos Sümeg, Felisch Antal kereskedő Tapoleza, Feleki Alajos nyug. polg. isk. tanár, Farkas Sándor tanító Csabrendek, Főcze József birtokos Csabrendek, Fatér János földbirtokos Szompács, Forster Elek nagybérő Gyulakeszi,

Grünwald Lajos gabonakereskedő, Grosz Győző könyvelő, Goldfinger Dezső lakatos, Gróf József asztalos Sümeg, Glazer Gyula elemi isk. igazgató Zalaszentgrót, Gyömöre György földbirtokos Gógánfa, Gyömöre János földbirtokos Ukk, György Ignác tanító Balatonederics,

Heinrich Lipót kereskedő, Hajmágy Imre mészáros, Hary Károly eszmadia, Horváth Miklós magánzó, Horváth Béla városgazda, Horváth János elemi isk. tanító, Hutter Ferenc árvaszéki kiadó, Hrabovszky Jenő pénzügyig. számtiszt, Hann János árvaszéki jegyző, Horváth József gépész, Hrabovszky Kelemen m. kir. erdőgondnok Alsólendva, Hajmágy Ferenc pék Alsólendva, Hólszky Sándor reáliskolai tanár Sümeg, Handlery Gusztáv földbirtokos Tapoleza, dr. Hoffmann László ügyvéd Tapoleza, Horváth Jenő városi jegyző Tapoleza, Hofler Ferenc gazdatiszt Türje, Hoek Pál tanító Türje, Háczy Kálmán birtokos Csabrendek, Handlery Ferenc molnár Csabrendek, Horváth József takács Bucsuszentlászló,

István István szíjgyártó, Jusztusz Izidor földbirtokos Zalalövő,

Köhler Ede mérnök, Kaszter Sándor gyógyszerész, Körössy Sándor s. tanfelügyelő, Kern Antal főgymnásiumi tanár, dr. Keresztury József ügyvéd, Krosetz Gyula takp. igazgató, Kummer Gyula kávé, dr. Kadák Pál árvaszéki ülnök, dr. Klein Lajos gyógyszerész, Kiss Dénes polgári isk. igazgató Alsólendva, Kiss Sándor földbirtokos Szentmihályfa, Koller Ferenc elemi isk. tanító Alsólendva, Kormos Ármán tkp. igazgató Alsólendva, dr. Kelemen Károly reáliskolai igazgató Sümeg, Ketzler Gyula nyug. polg. isk. tanár Tapoleza, Keszler Aladár építési vállalkozó Tapoleza, Kovács Vilmos kereskedő Csabrendek, Kotschy József kasznár Rédiés, Kukorelly Ferenc körjegyző Páka, Krosetz János földbirtokos Henese, Kappel Károly tanító Zalaszentlászló, Kodolányi János földbirtokos Gulács, Koller Ferenc tanító Lesencezeistvánd, Kemény Ignác tanító Lesencezeistvánd,

Lendvay László asztalos, Laux Rezső főgymnásiumi tanár, Lujzer Ernő molnár Alibánfa, Láng Sándor könyvelő Sümeg, ifj. Lessner József szőlőbirtokos Tapoleza, Lakatos József tanító Gulács,

Menyhárt András birtokos, Morandini Tamás építőmester, Mentés György szabó, Medvéssy Gyula órás, Magyarósy József földműves, dr. Marik Pál árvaszéki jegyző, Monspart István erdősz, Mayer Lajos fő-állatorvos, Mesterházy András molnár Salomvár, Mazol Arnold mérnök Alsólendva, Murkovics János polgári isk. tanár Alsólendva, Matyasovszky Vince birtokos Alsólendva, Malomsoky János jegyző Sümeg, Márkus Ignác kereskedő Sümeg, Marton Gyula kereskedő Tapoleza, Monda Ferenc tanító Rédiés, Molnár Mihály tanító Gógánfa, Mörk Ernő erdősz Gyulakeszi,

Németh György molnár, Nagy János magánzó, Nagy Antal megyei irnok, Nagy László földbirtokos Andrásbida, Németh Zsigmond magánzó Zalaszentgrót, Nagy Aladár földbirtokos Balatonederics, Németh Jenő tanító Zalaszentmihály, Németh György tanító Diszel, Nika Ferenc molnár Lesencezetomaj, Nyáry Kálmán gazdatiszt Pölöske, Oravecz Győző kir. mérnök, Orosz Ernő körjegyző Gulács, Ódor Simon földműves Zalaszentmihály,

Puer István borbély, Pell Kálmán birtokos, Pais Kázmér megyei irnok, Puskás Kálmán kir. mérnök, Pataki Gusztáv tkp. főkönyvelő, Pataky Kálmán polgári isk. tanár Alsólendva, Pánczér Gusztáv mértékitelesítő Sümeg, Pencz Mihály

kőfaragó Sümeg, Pozsonyi József városbíró Sümeg, Pék Vidor bognár Sümeg, Pressing István téglás Sümeg, Pál Viktor urod. számtartó Zalazentgrót, Pranger György építőmester Zalazentgrót, Pozsgai Andor gyógyszerész Csabrendek, Persáics József földműves Csabrendek,

Rosenberg Zsigmond birtokos, Rozenkrancz János tkp. könyvelő, Reisinger Rudolf kereskedő, Rédl Gusztáv polgári isk. igazgató Tapoleza, Rottler József főerdész Tapoleza, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Rusznyák Dávid tanító Zalabér, Radó Pál kasznár Lenti, Rimmer Lajos körjegyző Zalazentgrót, Rédey Andor gazdatiszt Nemesvita, Rosznaki Béla gazdatiszt Lesencze-istván, Raposa Dániel földműves Gulács, Saffer Mihály földműves, Soronez Ferenc birtokos, Schütz Frigyes kereskedő, Sándor Zsigmond kir. mérnök, Simicska János pénzügyig. tisztviselő, Saly Viktor fényképész, Schmidt Viktor cukrász, Schusztér Oszkár főgymnásiumi tanár, Stefanez József kéményseprő, Somogyi Imre polgári isk. tanár Alsólendva, Steiner Simon gyártulajdonos Sümeg, Stephanek János elemi isk. igazgató Tapoleza, Sümegi József tanító Csabrendek, Söjtöri Imre földműves Gyömörő, Segesdy Lajos földműves Gulács, Saáry Gyula földbirtokos Diszel, Samu Lajos molnár Lesenczetomaj, Szakály István vállalkozó, dr. Szücs Arnold ügyvéd Tapoleza, Szigethy Ödön tanító Tapoleza, Szabó János tanító Nemesvita, Szücs Géza molnár Diszel,

Takács József főgymnásiumi tanár, Tikk László elemi isk. tanító, Tuczay János főgymnásiumi tanár, Tivolt János magánzó, Tóth Imre megyei írnok, Takács Endre molnár Zalaistván, Tóth János megyei írnok, Tomka Mihály kereskedő Alsólendva, Török Károly tanító Nemesapáti, dr. Tarányi Ferenc szolgabíró Sümeg, Tóth József óras Sümeg, Tibola János városgazda Tapoleza, Takács Jenő körjegyző Tapoleza, Tuss Antal vicecellér isk. igazgató Tapoleza, Tarpál Zsigmond földműves Zalazentgrót,

Udvardy Vince főgymnásiumi tanár, Urbanek Károly főgymnásiumi tanár, Ughy János öreg földműves Gógánfa,

Varga Vilmos földbirtokos, Vörös Gyula kovács, Varga Gyula kőműves mester, Weisz Ignác kir. mérnök, Vörös György pénzügyig. tisztv. ifj. Vizlendvay József építő-mester, Vidóczy Pál pénzügyig. tisztviselő, Vendel János urod. erdész Sümeg, Viesinger Károly reálistk. tanár Sümeg, Varga Károly földbirtokos Zalazentgrót, Varga Pál öreg földműves Gyulakeszi, dr. Zarka Zsigmond árvaszéki helyettes cinök, Záborszky Géza pénzügyig. tisztviselő, dr. Zalai Simon ügyvéd Tapoleza, Zahorán Pál urod. ispán Zalazentgrót, Zdrávy Árpád földbirtokos Túrje, Zathureczky Márton földbirtokos Zsigmondháza, Zarka Károly földműves Gutorföld, Zsebeházy József birtokos Csabrendek, Zsebeházy Sándor birtokos Csabrendek, Zsuppán József kovács.

b) Pótlasküldtek:

Árvay Gábor körjegyző Nemesapáti, Baján Ferenc elemi isk. tanító, Bedő János földműves, Baján József lakatos, dr. Berger Béla ügyvéd, Balassa Bedő felső keresked. isk. tanár, Bódy József polgári leányisk. tanár, Bedő Mihály birtokos, Brenn Zoltán városi aljegyző, Balssy Miklós h. pénzügyigazgató, Bókán György asztalos, Boros Ignác földműves Andrásida, Berger Vilmos kereskedő Tapoleza, Balasies József szűgyártó Sümeg, Böröndy János földműves Szentiván, Bottly Péter gyógyszerész Zalazentgrót, Csik László kárpitos, dr. Csák Károly árvaszéki ülnök, Czukelter Béla megyei írnok, Cságyoly Ferenc molnár Ördöghegye, Czuczor János s. télekkönyvvezető Sümeg,

Dergáts Gyula hentes, Darnay Károly nyug. százados Sümeg,

Ellmann Ödön árvaszéki ülnök, Elmont Károly földműves Ördöghegye,

Fülep Imre főgymnásiumi tanár, Farkas Gábor földbirtokos Alsóbagod, Fatér Gyergy földbirtokos Söjtör,

Grész Károly malomtulajdonos Kaszaháza, Guisprecht Ferenc földműves Túrje, dr. Halász Miksa orvos, D. Horváth Győző vaskereskedő, Herczegh József molnár Andrásida, Halóder Gusztáv földműves Csás, ifj. Horváth József földműves Nagyutas, Hoffmann János mérnök Lenti, Hajós Mihály ügyvéd Alsólendva, dr. Jakabffy János ügyvédjelölt, Iványi Andor polgári isk. tanár Alsólendva, Janisch Alajos kir. adótiszt Sümeg,

Király Gyula tszéki irodatiszt, Kiss Lajos felső keresk. isk. tanár, dr. Kele Antal ügyvéd, Kiss Ágoston földműves Bessenyo, Kaller Lajos gazdatiszt Söjtör, Kayser Vilmos urod. ispán Bak, Kumi István földműves Nagypáli, Kenesey Gergely földműves Nagyutas, Kohn Izidor kereskedő Sümeg, dr. Kovács Vilmos ügyvéd Tapoleza, ifj. Kiss József kereskedő Túrje, Koltay Lajos takács Zalabér,

Lujzer Lajos magánzó Sümeg,

Matisz Lajos földbirtokos Ságod, Martinesevits István körjegyző Zalabér, Marton Kálmán kereskedő Alsólendva, Mészáros Sándor mészáros Sümeg,

Nagl András kovács Ságod, Nagy Antal pék Szentgrót, Nika Albert bérlő Túrje,

Pesti Pál kovács Teskánd, Pers Károly földműves Ebergény, Péntes Péter földműves Szentiván, Pollák Emil könyvelő Alsólendva, Polnisch Árpád erdőmester Lenti,

Somogyi József körjegyző Ságod, Skublies Károly földbirtokos Bessenyo, Skublies István földbirtokos Bessenyo, Stolezer Jakab földbirtokos Söjtör, Sibrik Adorján földbirtokos Hásahgy, Sárvári József tanító Botfa, Scholtz Károly jegyző Szentgrót, Szily Dzsó földbirtokos Ollár, Szabó Károly gazdatiszt Túrje,

Tamás József gazdatiszt Boldogfa, Tóth Gyula körjegyző Söjtör,

Ujlaky Béla körjegyző Andrásida, Umszusz Lajos gazdatiszt Szentmihály,

Viasz József állatorvos Szentgrót, Zekó Gergely földműves Boldogfa.

Karcolatok.

Karácsony jegyében járunk. Az ünnepekre készül minden ember s akit apróságokkal áldott meg az Isten, buzgón vásárolja a karácsonyfát, aranyozza a diót, almát és titkolózva rejtegeti a karácsonyra szánt meglepetéseket.

A család fő úgy tesz, mintha nem venne észre semmit, mikor az asszony valamit eldug. Nem szabad elárulni, hogy a Jézuska titkait ismeri. És amíg az apa nagy komolyan emlegeti a fiának, hogy mit vár a Jezuskától, az ifju ur a markába nevet. Kineveti az apja naiv hitét, hogy még hisz a karácsonyi angyalokban. Ő már okosabb. Tisztában van az egész mesével.

És ez szomorú valóság. A gyerekek nagyon hamar elvész a naivsága, a hite, az ártatlansága. Nemesak a karácsony misztériumaiba vetett hitét, hanem lelkének üdeségét rabolják el tőle nagyon korán. Nincs többé gyermek, nincs többé igazi ártatlan öröm, mert kihűlőben van a családi élet meleg tüzhelye. Tele van az élet gondal, pessimizmussal s tele van a nevelési rendszer ferdeséggel, romboló barbarizmussal.

Korán érett esemetéink nagyon okosak, nagyon illedelmesek, de nem gyermekek többé.

És nem tudom miért, de olyan rosszul esik, ha visszagondolok arra, hogy tiz esztendőskoromban szent áhitattal vártam a karácsonyi angyalokat s nem mertem magamnak megvallani, hogy sejték valamit a kegyes csalásból; míg az én alig hét esztendőskorom, mint egy babszem jankóba bujtattott böles, fölényes mosollyal néz rajtam végig, mélyen hallgat, de elmeséli a kis öccsének, hogy nincs angyal, nincs Jézuska s a karácsonyfát a Pista favágó hozza az erdőből (talán még azt is tudja, hogy az erdő gazdájának engedelmé nélkül).

En voltam-e a normalisnál ostobább, vagy a fiam érett meg tulságos korán?

Vitatkozzanak rajta a pedagógusok. Azt azonban tudom, hogy én nagyon boldog voltam szent karácsony ünnepén.

A karácsonyfák révén jutott eszembe a zalaegerszegi piac. Mert hát ott karácsonyfákat árulnak, de valóságos életveszedelemmel lehet csak a rögtönzött erdőket s a kosarakat megközelíteni. Nincs az a kaluesni a világon, amelyik el ne merüljön. A kosarakból rakott utca közepén folyik a sár s a kosár félig iszapba van burkolva.

Jó lenne talán egy propeller részvénytársaságot alakítani a piacra járó közönség részére, mert úgy látszik, hogy a propeller sokkal olcsóbb, mint néhány szekér kavics.

Addig is azonban, míg a város valamely módon megoldja ezt a sáros kérdést, ajánlatos lesz a hölgyeknek a férjeik vadász eszíműt fel-

huzni és szki botokkal felfegyverkezni, hogy magukat a marasztaló sárban tovább segítsék. Aki falábon tud járni, annak mindezek feleslegesek.

Olyan istentelen időjárás van, hogy a szabad idővel rendelkező férfi ember nem tud egyebet tenni, mint alsózik. A hölgyek pedig a farsangról tanakodnak.

Az alsóiban mindent meg lehet kontrázni, amióta százféle illusztrációval folyik a játék. Ha a férfiak örökké csak kontráznak meg rekонт-raznak, a hölgyek ne cselekedhessék ugyanazt? Ha egy jó vannaakkal meg lehet kontrázni a kvart kasszát, miért ne lehetne a kontrát bezengeni a Fregoli estélynek is, ha — vannak hozzá dáma és . . . királyok.

A konkurrencia ma már minden téren dühöng. Még a jótékony terén is. Minden jótékony egyesület arra törekszik, hogy sok jót tehessen, sőt hogy több jót tehessen, mint a másik. Nem csak a szegényekkel, hanem a nagy közönséggel is. Ezért rendezik a mulatságokat, egyiket a másik után; néha pedig egyiket a másik előtt. Ha pl. egy jótékony egyesület január 9-én akar a szegényei javára hangversenyezni, a másik esetleg elébe ugrik, megkontrázza a kasszát, kitűzve 2-ikára egy műkedvelő előadást.

Egy kőssa hír azt mondja, hogy a január 9-re kitűzött Fregoli estélyel szemben tényleg tervbe van véve egy kontra mulatság Makár napjára, aminek az oka a jótékonyági konkurrencia. Az egyik bál jövedelméből szegény gyermekeket, a másikból talán szegény fiukat akarnak felruházni. A cél szent itt is, ott is, a kontra azonban nagyon profán dolog.

A közönség majd rekontrát mond s marad a Fregoli mellett.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

Hinsenkamp Bernát, a kassai m. kir. állami felső ipariskola tanára, „A tüzelőanyagok és tüzelések“ cím alatt kézikönyvet írt, mely munka világos és a laikus által is könnyen érthető előadással, kellő rendszerességgel és alaposággal tárgyalja mindazon tudnivalókat, melyek tüzelési és főleg a kazántüzelési gyakorlatban a tüzelések célszerű vezetéséhez szükségesek.

A gyakorlati irányú művet, melynek példánya 2 K-ba kerül és Vitéz A. kassai könyvkereskedőnél rendelhető meg, ajánljuk az érdekelt körök figyelmébe.

Sopron, 1903. évi december hó 12-én.

A kerületi kereskedelmi- és iparkamara.

Hivatalos-rovat.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa mint I-ső foku iparhatóság Zalaegerszeg r. t. város területén az 1884. évi XVII. t.-c. 172. §-a értelmében 20. iparhatósági megbízott választására határnapul 1903. december 27-ének d. u. 2 óráját tűzte ki. A választás a városháza kis tanácskozó termében fog megtartatni. Felhívom a város területén lakó, szavazattal bíró kereskedő és iparos urakat, hogy a választáson minél számosabbban megjelenjen sziveskedjenek.

Zalaegerszegen, 1903. december 21-én Zalaegerszeg r. t. város tanácsa.

Várhidy Lajos
polgármester.

H i r e k.

Lapunk a munkaszünet miatt karácsony napján jelenik meg.

József főherceg gyászja. József kir. főherceget Klotild főhercegnő elhunytával súlyos csapás érte. A felsőges urhoz Zalavármegye nevében Csertán Károly alispán részvétliatot intezett, amelyre József főherceg megleghangu levélben válaszolt: »Nagyságos Csertán Károly alispán urnak Istenben boldogult felejtetlen leányom, Klotild Mária Rajnéria elhunytá alkalmából vett megleghangu részvénytülatkozatuk mélyen sebzett atyai szívemet rendkívül meghatotta.

Az isteni gondviselés által reám mért fájdalmat csakis amaz őszinte, szívből jövő részvétel teszi némileg visehetővé, mely a legnagyobb megpróbáltatás eme napjaiban oly sok részről, Zalavármegye közönsége részéről is megnyilvánult. Fogadják kegyeltes érzetük eme jóltevő megnyilvánulásáért legbensőbb, hálás köszönetemet. Alesuth, 1903. december 21. József főherceg.

A tisztikar bucsuzása. Zalavármegye központi tisztviselői, a kir. pénzügyigazgatóság, m. kir. államépítészeti hivatalok tisztikara tegnap bucsuzott el dr. Jankovich László gróf távozó főispántól. A tisztviselőket Csertán Károly alispán vezette s lendületes beszédben vett bucsut a tisztikar nevében, kérve dr. Jankovich László grófot, hogy mindazt a nemes vonást és szép emléket, amit Zalavármegyében tapasztalt és szerzett, vessa a szívébe, mert csak evvel halálhatja meg azt a szeretetet, amelylyel további utjain a megye közönsége s tisztikara kíséri. Dr. Jankovich László gróf köszönetet mondott a szíves bucsuzó szavakért s biztosította a tisztviselői kart, hogy amint hét és fél év alatt, amelyet Zalavármegyében töltött, igaz szeretettel viselgetett munkatársai iránt, azoknak minden érdekét szívében viselte és előmozdítani törekedett, úgy szeretettel fogja ápolni ezt a kapcsolatot a jövőben is és szeretettel, barátságos gondolatokkal vissza Zalavármegye minden tisztviselőjére. Dr. Jankovich László grófot a tisztviselők zajosán éltették s meghatva bucsuztak el tisztelettel és szeretettel főispánunktól.

Egy ifju halála. Már a múlt heti számunkban megemlékeztünk ama megrendítő esapásról, amely városunk egyik tekintélyes iparosát, Preszler Gyula rézművest, fiának Preszler Gyula párkányi takarékpénztári tisztviselőnek elhunytával érte. Ifj. Preszler Gyula 21-éves fiatal ember volt, akit ritka férfias szépséggel, atléta termettel s testi erővel áldott meg a gondviselés; akit kifogástalan magaviseletért, szorgalmáért szülővárosában és Párkányban is minden ismerőse szeretett. Ezelőtt egy hónappal tifusza esett, s a kór sírba döntette az erős ifjút. F. hó 19-én reggel 1 órakor örök álomra szenderült. December hó 21-én délután 3 órakor temették el Esztergomban a városi sírkertben. A koporsót barátai vitték a temetőbe; mellette a fáklyákat az esztergomi pénzügyintézetek tisztviselői. Virággal borították be a ravatalt; nagy közönség állta körül a sírt, amely egy reményteljes ifju örök lakása lett. Koszorúkat küldtek: A bánatos szülők — felejtethetetlen szeretett fiuknak; testvérei és sógora: Vilma, Feri, Géza és Pistika felirattal; szeretett jelöl — nagybátyja és néneje; buzgó és szeretett tisztviselőjének — a párkányi takarékpénztár; felejtethetetlen Gyulának — barátai; szeretett tisztársuknak Klement és Istvánfy, Keresztfiuknak — Sanitsék; Szeretetünk jelölül Fangler család; Szeretetünk jelölül — Németh család.

Gyászhir. Fangler Mihály zalaegerszegi tekintélyes kereskedőt és családját súlyos csapás érte. Fangler Miklós, az üzlet egyik tevékeny tagja, 24 éves korában elhalt Bozenban, Dél-tirolban. A fiatal ember már régebben betegeskedett s üdülést keresni enyhébb éghajlat alá menekült az itteni rossz időjárás ellen. Bozenban tüdőgyulladást kapott s mire az aggódó anya fiához utazott, az már súlyos betegen feküdt, két nap múlva pedig meghalt. A szülők a távol idegenben elhunyt fiuk holttestét haza szállítatták, hogy hazai földben pihenje örök álmát.

Tanító választás. A tapoleai róm. kath. iskolaszék az eltávozás következtében megüresedett elemi iskolai tanítói állásra Készler Zoltán lesecseistváni tanítót választotta meg.

A Sümegvidéki Gazdakörnek Sümegen Hayden Sándor gazdaköri elnök elnöklésével tartott közgyűlésén elfogadták az elnök részéről benyújtott munkaprogramot, mely szerint folytatják a jövő évben is a tejszövetkezetek alakítását; háziipari tanfolyamot rendeznek Sümegen, Csabrendeken, Zalamegyén, Zalaszentgróton és Túrján. — Megtartják jövő évben Sümegen az idén a szájszél- és körömfájás miatt elmaradt állatkiállítását. A nyár folyamán Túrján vetőgép- és ekeversenyt rendeznek. Elnök indítványára a gazdakör pénztárában levő 1.000 K terhére 500 K erejéig gépeket szereznek be, 100—100 koronát fordítanak a kiállítás céljaira. — A választmányban megüresedett két helyre Illés Ráfael és dr. Kálcsics Ivánt választották meg. Az amerikai telepet bérbeadják. A közgyűlés Eitner Zsigmond

indítványára elismerését és köszönetét nyilvánította Hayden Sándor gazdaköri elnöknek azért az odadó buzgóságért, mellyel a gazdakör ügyeit vezeti.

Városi képviselők választása. Alsólendva nagyközségben képviselőül választottak rendes tagoknak Balás Béla, Pataky Kálmán, Matyasovszky Vince, Hutás József, Karabélyos Elek, Varga Ferenc, Rozpel Lajos, póttagoknak Marton Kálmán, Tomka Mihály, Reverenesics István.

Alsólendva képviselőtestülete f. hó 15-én tartott ülésén Ehrenreich Jánost választotta meg városi fogyasztási adókezelőnek. Az iparostanoneiskola 1902/3 évi számadását 1854 K 29 f bevétellel és 1854 K 19 f kiadással hagyták jóvá; nevezett iskola 1903/4. évi költségelőirányzatát 1.280 K 40 f bevétellel, 2.275 K kiadással s így 994 K 60 f hiánnyal állapították meg, mely hiány fedezésére államsegélyt kérnek.

Hitközségi választás. A zalaegerszegi izr. hitközségi választás iránt olyan nagy érdeklődés mutatkozott, a minőt évtizedek óta nem észleltünk. Kapacitációk folytak az egész vonalon. Pártok alakultak, gyűlést-gyűlés követett, melyeken a választók a maguk jelöltjei mellett ugyancsak kardoskodtak. Vasárnap volt a szavazatok beadására kitűzve. A 168 hitközségi választó közül leadta a szavazatát 141. Megválasztottak: elnökké: Boschán Gyula, alelnökké: Büchler Jakab, pénztárnokká: Mondschein Samu. Választmányi tagok lettek: Breisach Sámuel, Dr. Brgrer Béla, Deutsch Ferenc, Dr. Fürst Béla, Dr. Graner Adolf, Graner Géza, Dr. Grünwald Samu, Garai Lipót, Dr. Halász Miksa, Heinrich Vilmos, Dr. Hajós Ignác, Dr. Jámbor Márton, Dr. Kaiser Emil, Löwenstein Jakab, Dr. Obersohn Mór, Pfeiffer Henrik, Dr. Rosenthal Jenő, Rosenthal Gyula, Rosenberg Zsigmond, Schütz Sándor, Schwarc Mór (lisztkereskedő), Weisz Tivadar, Weisz Ignác mérnök, Weinberger Hermán. — Póttagok: Fürst Sándor, Grünbaum Ferenc, Stern Farkas, Weisz Ármán, Berger Miksa, Fenyvesi Miksa.

Adományok a zalaegerszegi népkönyhazáért.

A népkönyhazáért újabb a következő adományok folytak be: A zalamegyei nemesi pénztári és alapítványi választmány 100 K, dr. István Vilmos szombathelyi megyés püspök 50 K, Stern Lipótné (Bécs), Weisz Samu (London), Stern Farkas 20—20 K; Skublies Jenőné, Sehey Pál (Miskolc), Krosetz János, Németh Béla (Szombathely), dr. Rézler Kornél, Hanty Károly, Rohonczy István, Berger B. (Söjtör), Eben-spanger Leó (Nagykanizsa), Königmayer János 10—10 K; Barthelme Walterné (Döbréte) 8 K; Udvardy Ignác, Boros Károly (Ságod) 6—6 K; Lányi Kálmán, Skublies Zsigmondné, Bogyay Elemérné, Kayser Vilmosné (Bak), Graner Gézáné, Hajik István, Isoó Ferenc (Alsólendva), dr. Engel Gyula (Budapest) 5—5 K; dr. Graner Adolfiné, Bérczy Andrásné, öz. Kántor Pálné, Heinrich Miksa 4—4 K; Voigt Edéné, dr. Szigethy Elemérné, Tuczay Jánosné, öz. Berger Henrikné, Schütz Sándorné, Vidos Lajos (Szombathely) 3—3 K; öz. Hrabovszky Flóriné, Sperlagh Margit, Faragó Béláné, dr. Mizner Antal (Z.-gróth), Puskás Kálmán, öz. Hídeg Józsefné, Bódy Józsefné, Reich Samuné, Schwarcz Mórné, dr. Viola Ödönné (Szombathely), Mondschein Lajos, dr. Berger Béláné, Balassa Benőné, Gyarmati Vilmos, Trsztyánszky Ödönné, öz. Isoó Alajosné, Schütz Frigyesné, Deutsch Ferencné, Löwenstein Ignác, Schneider Gaborné, dr. Halász Miksáné, Dervaries Lajosné, Löwenstein Jakabné, Hangay Gézáné 2—2 K; N. N., Medgyesy Lajosné, Heinrich Vilmosné, dr. Zarka Zsigmondné, dr. Frits Józsefné, Domokos Sándorné, Vörös Gyuláné, Komin Sándorné, N. N., Mihálovics Károlyné, N. N., N. N., Matuschek Richárdné, öz. dr. Áts Ferencné, Csillag Miksáné, Vizlendvay Mihályné, Singer Miksáné, dr. Jámbor Mártonné 1—1 K. — A kegyes adományokért köszönetet mond a népkönyhazáért vezetője.

Újévi üdvözlések megváltása címén Kászonyi Mihály polgári leányiskolai igazgató a Karácsonyfa egyletnek 5 koronát, Udvardy Ignác felső kereskedelmi iskolai igazgató a Karácsonyfa egyletnek, s a felső kereskedelmi iskolai segítő egyletnek 6-6 koronát adományozott.

Sylvester estély. Zalavármegye fiatalsága ez idén is megtartja a hagyományos Sylvester estélyt, amely évtizedek óta legkedvesebb, legvonzóbb mulatsága az ifjuságnak. Ez a fellépő leányok

első bálja, amelyen az ó esztandóttól s a rövid szoknyától vesznek bucsut. A meghívókat már szétküldték. Az izléses kartonlapon a fiatalság rövid szavakban tudatja, hogy az estély este 9 órakor kezdődik, belépti díj személyenként 5 K, páholy 15 K.

Előmunkálati engedély meghosszabítása. A kereskedelemügyi miniszter Barthalos István ügyvéd pápai lakosnak Körmen állomástól Rédiés állomásig, valamint Zalalövőtől Zalaegerszegig, úgyszintén Riménytől Nagyrábos és Óriszentpéter érintésével Mursszombatig és folytatólag Radkersburg irányában az országhatárig vezető gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét további egy évre meghosszabította.

Matiné. A kereskedő ifjak önképző köre vasárnap e hó 27-én d. u. 3 órakor a Kummer féle kávéházban lévő helyiségében szórakoztató délutánt rendez. Műsor: Neumann Albert s Sipos Ernő szavalnak. Dr. Kaszter Ödön felolvasást tart. Práger Ödön monologot tart. A közönséget szívesen látja az egyesület választmánya.

Helyreigazítás. Múlt számunkban nyomdai hiba folytán azt közöltük, hogy a zalaegerszegi kereskedő ifjak mulatsága január 6-ikán lesz, holott a mulatság határideje február hó 6-ikára tűzött ki.

Mulatság. A helybeli izr. fiatalság a szegény gyermekeket felruházó egyesület javára dr. Graner Adolfiné urasszony védnöksége alatt 1904. évi január hó 9-én »Fregoli« estélyt rendez. A mulatság iránt általános az érdeklődés s ha az előjelek nem csalnak, a mulatság úgy anyagilag mint erkölcsileg fényesen fog sikerülni. Akik meghívót még nem kaptak s erre reflektálnak, szíveskedjenek ebbeli óhajukat Gerő Béla urnál bejelenteni. — A rendező bizottság a mulatságra a következő meghívót bocsátotta ki: A z.-egerszegi izr. fiatalság a helybeli szegény gyermekeket felruházó egyesület javára dr. Graner Adolfiné urasszony védnöksége alatt 1904. évi január hó 9-én az »Arany Bányá« szálloda összes termeiben táncos és nagy látványosságokkal egybekötött »Fregoli« bohóc estélyt rendez, melyre t. címet becses családjával tisztelettel meghívja a rendező bizottság, Belépő-díj: személyenként 2 K, család-jegy 5 K, páholy 10 K. Kezdeté este 8 1/2 órakor. Felülfizetéseket — a jótékony cél iránti tekenteiből — hirlapi nyugtázás mellett köszönettel fogadjuk. Kéremnek a t. hölgyek és urak minél számosabban jelmezben megjelenni.

Amíg felléper bor elfogy, sok minden megtörténhetik. Pedig Horváth Imre Jankó kocsis gyorsan le tud eresztani egy felléper a torkán. Lisztet szállított egy vasmegeyi gőzmalomból Zalaegerszeg felé. Utközben megszomjazott s betért egy csárdába. Amíg felléper megivott, a kocsirol elemelték két zsák lisztet.

Takarmány elemző állomás. A m. kir. földmívelésügyi miniszter följogosította a budapesti állat élettani és takarmány kísérleti állomást, hogy a közönség részére mérsékelt díj fizetése mellett takarmány elemzéseket végezzen.

Len vetőmag. A földmívelésügyi miniszter a rostos növények termesztésének előmozdítása végett a jövő évi vetéshez beszerzett orosz és után-termesű lenvetőmagot, míg a készlet tart a magyar mezőgazdák szövetkezeténél (Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz. a.) a mozogazdák részére áruba bocsátja. Bővebb felvilágosítás ugyanott kapható.

Forratalom a sajtó terén. Magyarországi legkedveltebb, legnépszerűbb és legtemperamentumosabb újsága, a Budapesti Napló, január 1-től kezdve olyan reformmal lepi meg a közönséget, amely valósággal korszakos jelentőségű. Felére szállítja le az eddigi előfizetési díjat. A Budapesti Napló tehát félévre ezentul 3 fnt 50 kr., negyedévre 1 fnt 75 kr., egy hónapra 60 kr. Ez a merész és nagyszerű újítás immár megszünteti az újságtartás minden akadályát. Hisz ez szédítő olcsóság! Emellett a Budapesti Napló a legbrilliansabban szerkesztett napilap. Minden egyes száma valóságos öröm. Bizton hisszük, hogy ezzel a kolosszális előnnyel lépést fog tartani a közönség tömeges sorakozása a Budapesti Napló körül. A reform alapjait ez: annyi koronába kerül ezentul a Budapesti Napló, amennyi forintba került ezideig. A legpéldátlanabb siker fogja koronázni a Budapesti Napló e nagyszerű elhatározását.

Egészségügyi Cognac. Mindazoknak, akik a cognacot mint háziarvosságot, italt vagy theához használják, egy belföldi productumot ajánlunk,

amelyet hozzáértők sokszorosan kipróbáltak s kitűnőnek találtak. A Camis és Stock barcolai (Trieszt mellett) cég valódi borpárlata, az egészségügyi cognac belügyminiszterium alatt álló vegyvizsgálati intézet, ellenőrzése alatt áll. Ez az egészségügyi cognac a legalkalmasabb borfajtákból francia módszer szerint pároltatik le s kitűnő természetes aromája és nemes íze által egyenlő értékű a legjobb francia gyártmányokkal.

Tanulóknak teljes ellátásra való felvétele. Tiszteséges íz. uri családnál tanulók teljes ellátásra felvételnek. Hol? Kellő utbaigazítást ad a lap kiadóhivatala.

Legszébb, leghasznosabb karácsonyi és újévi ajándék, ha megrendeljük a legrégebb, legjobb és legolcsóbb szépirodalmi lapot, a „Képes Családi Lapokat”-at. Előfizetési ára negyedévre csak 3 K. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Ó-utca 12. Mutatványszámokat kívánatraingyen és bérmentve küld. A Képes Családi Lapok és előfizetői egy családok képeznek és régi, igaz közmondás, hogy „Apró ajándékok tartják fenn a rokonságot, barátságot.” Ezért kiadóhivatalunk elhatározta, hogy lapunk azon lelkes barátainak, olvasóinknak, kik a „Képes Családi Lapok” részére eredményesen új előfizetők gyűjtésével fáradoznak, illő értékes ajándékokat ad. 1. Igy: aki lapunk részére egy új előfizetőt szerez és legalább 6 óra előfizetési összegét beküldi, kap ajándékba egy igen értékes regényt. 2. Aki lapunk részére 3 új előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési összegét beküldi, kap ajándékba egy nagy, illusztrált diszkötésű irodalmi remekművet, vagy kívánatra 4 regényt. 3. Aki 10 előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési árát beküldi, kap ajándékba egy — kívánatra akár női akár férfi — szép, egészen új ezüstórát. 4. Aki 30 előfizetőt gyűjt és legalább 6 óra ezek előfizetési árát beküldi, kap ajándékba egy — kívánatra akár női, akár férfi — szép, egészen új aranyórát. A regény-ajándékot megkapja minden közvetlen jelentkező előfizető is, valamint régi előfizetőink mind kivétel nélkül megkapják a szokásos újévi regény ajándékot, mihelyt előfizetésüket jövőre is megújították. Azon reményben, hogy minél több lelkes gyűjtőnek fogunk szép művekkel, ezüst és aranyórákkal kedveskedhetni, hazfiass üdvözléssel a kiadóhivatal.

Bucsuhang az ocean fenekéről. A labradori félsziget partján 1903. okt. 9-én egy palaekot vetett partra a víz. A halászok bevették a tengerészeti hivatalba, hol a palaekben talált ujságdarab széléről a következő, francia nyelven írt szavakat betűzték ki: kilenc napja vagyunk élelem és víz nélkül. Kazánrobbanás történt. Ha ma estig nem jön segítség . . . A többit elmosta a beszivárgó víz. Megállapították, hogy az ujságdarab egy magyar lapból van letépve, elküldték Budapestre kinyomozni, hogy mikor jelent meg a kérdéses szám és körülbelül kinek kerülhetett New-Yorkban a kezébe? Kiderítették, hogy az a pár sor az Egyetértés 1903. június 10-iki számára van írva, de hogy Amerikában kinek kerülhetett a kezébe, kissé bajos lenne megállapítani, mert az Egyetértés New-Yorkba 627 példányban jár, az egész Egyesült Államok területére pedig 1740 példányban. Az oka ennek az, hogy egyetlen egy lap sem nyújtja a hazai közéletnek olyan híu képét, mint az Egyetértés, s a függetlenségi törekvésnek az Egyetértésnél lelkesebb, buzgóbb és nagyobb sikerű apostola egy sincs. De nemcsak politikai és társadalmi téren lett az elmúlt 37 évfolyam alatt vezérlappá az Egyetértés, a közgazdaság, az ipar, a kereskedelem és a mezőgazdaság sem nélkülözték szolgálatait. Szépirodalmi rovata pedig éppen egyedül áll az egész sajtóban. Fenyő Sándor főszerkesztő ugyanis, mint politikai főmunkatársat meg tudta nyerni Kossuth Ferencet, Magyarország ez idő szerint legelső politikusát, azonképen szépirodalmi főmunkatársá megnyerte a ma élő magyar írók egyik legnagyobbikát, Eötvös Károlyt. E két ragyogó névhez a kiváló munkatársak egész gárdája csatlakozik — s ezek együttes munkája emelte az Egyetértést, a haza határain túl is hódító utat járó legelső magyar lappá. Most újévkor ez a lap gyönyörű ajándékot is ad az előfizetőinek, azoknak is, kik most jelentkeznék új előfizetők gyanánt. Pompás Rákóczi album ez, művészi kivilelű és gazdag tartalma. Előfizetések Budapest Vármegye utca 11 szám alá küldendők. Tisztviselők, papok, tanárok, tanítók, lelkészek, magyar katonatisztek kedvezményesen áron kapják egy hónapra 1 frt. 20 kr-ért, negyedévre 3 frt 50 kr-ért, félévre 7 frt-ért.

Csarnok.

Betyár becsület.

Nem a romantika talajából, hanem célszerűségi tekinteteből támadt az a különös állapot, hogy Magyarországon hosszú időn keresztül a társadalom nyíltan bevallott ellenségeinek, a kósza betyároknak. És uincs adónem, amelyet olyan pontosan fizetett volna a magyar. Sohasem maradt hátralékban és az adószedőnek sohasem kellett kényszereszközöket alkalmazni.

A földesur kiadta az utasítást a béresgazdának, hogy amikor és ahol a betyárok jelentkeznek, ki kell nekik szolgáltatni a komenciót. A kamarában mindig készen állott számukra: szalonna, oldalas, kenyér és pálinka. Ahogy jöttek, úgy kapták. Elvéve nagy tisztességtudással egy kis pénzt is kértek. Szerényen, néhány forintot, amit sohasem tagadtak meg tőlük. Ismétlem, a birtokos osztály szívesen szubventionálta ezeket a kriminális alapon szervezkedett közkereseti társaságokat. Mert a vármegye a maga szegényes hatalmi eszközeivel nem tudott a közbiztonságról gondoskodni. A deres ugyan permanenciában állott, de a mogyorófalácának nem volt konzolidáló ereje. Ugy megszokták, mint a nyeregbenülést. A birtokos embereknek maguknak kellett gondoskodni a személy- és vagyónbiztonságról. És erre a legalkalmasabb módnak kínálkozott komenciót adni a betyároknak. Az így létrejött kétoldalú szerződést a szerződő felek pontosan betartották. A földesur nem keresett a betyárokkal szemben törvényes oltalmat s a betyárok nem bántották a komenciót adó tulajdonát. Megfértek egymással. Jogállapotnak tekintették.

Özv. Kálmán Lázárné, miután a nagy tisztántúli birtokot maga kezelte, ha csak tehetné, jelen volt a komenció kiszolgáltatásánál. Nem akarta, hogy a béresek megkurtítsák a betyárokat. Az energikus, katonás földesasszony nagy tiszteletben állott a betyárnép előtt. Közeledtére még a legsötétebb arcu bunyik is alázatos hunyászkodással szedte le fejéről a kalapot. Ha ünnepnapokon tévedtek hozzája, a komenció felül gödölyét vagy malacot is kaptak, amit ott a tanyán nyomban el is költöttek. Ilyenkor egy-két kulacs borral tatarozták a komenciót.

Minden kevés beszéddel járt.

— Itt a tietek, mehetek Isten hírével.

De egy nyári este a komenció szabályos átvétele után a földesasszony megszólította az egyik betyárt, az öreg Mátét.

— Egy kis sorom volna kenddel, kerüljön be a házba.

Máté szóltanul követte a nemzeti asszonyt. A tornácra letette a zsiros kalapot és megigazgatta hosszan lelógó deres haját. Mikor a parádés szobába értek, Kálmáné erősen szemébe nézett a betyárnak.

— Máté, a boldogult nramtói hallottam, hogy kendnek van egy kis becsülete.

— Hát csak akad, nemzeti asszonyom.

— Nohát legyen is. Látja kend ezt az üveg-szekrényt, tele van ezüstnemüvel.

A betyár odanézett.

— Sok szép jószág — mondotta.

— A javarésze nem az enyém, hanem a kis hugomé, aki az urával Taljánországba szakadt.

— Tudom, a huszárkapitánnyal.

— Azzal. Itt hagyta nálam a családi ezüstöt, hogy viseljem gondját.

— Jó helyen hagyta.

— Nohát efelől az ezüst felől akarok szólni kenddel. Én a jövő héten elutazom.

— Taljánországba?

— Nem. Pöstyénbe a sánta fiammal.

— Az Endre urfival?

— Azzal. Ott leszünk két hónapig. Az ezüstöt nem vihetem magammal.

— Itt maradhat — jegyezte meg a betyár.

— De félek, hogy lába támad.

— Nem hinném . . .

— Kendre akarom bizni, hogy vigyázzon rája.

— Nem lesz hiba.

— Rábizhatom?

— Tisztára. Itt lesz az egyik szemem.

— Akkor jól van. Mehet Isten hírével.

— Minden jót kívánok.

A betyár nagy megtiszteltetésnek vette ezt a bizalmat. Mert a sok fajta becsület között a betyár becsület csak olyan rátartós, mint a többi. A két hónap alatt az öreg Máté huszszor is megfordult a kastély körül. Mikor a nemzeti asszony a nagy üveges hintón hazakerült, este beállított az udvarra. Ez alkalommal nem a komencióért, hanem egy szíves, elismerő szóért.

Csunya meglepetés várt rá. A nemzeti asszony szikrázó szemekkel fogadta.

— Pusztuljon innen ebadta sehonnajja! Ugyan jóra biztam, kutyára szalonnát . . .

— Micsoda? — kérdezte a betyár ámulattól tátott szájjal.

— Hát az, hogy elvitték az ezüstöt.

— Nem lehet az, kérem.

— Nohát jöjjön, nézze meg az üres szekrényt.

És megint odavezette az üveg-szekrényhez. Az bizony tisztára ki volt fosztva. A betyár komor, ráncos homlokkal nézte ez ezüst helyén támadt ürességet, aztán kemény, határozott hangon megszólalt:

— Ne tessék bánkódni, előkerül az egy szálig.

Azzal sarkon fordult s neki az éjszakának. Ez a megrögzött rossz ember soha olyan nyomorultnak nem érezte magát, mint ezen a sötét éjszakán. Hajnalig ott kóválygott a nagy pusztaságon. Elhatározta, hogy addig nem lesz nyugta se neki, se másoknak, míg a lopott ezüst vissza nem vándorol a szekrénybe. Elindult nyomozni. Sorra járta a hirhedt orgazdákat, fölhányatta nélkül a verneket. Sok lopott jószág került a szeme elé, de ezüst schol. Hetekig folytatta a kutatást, aközben lovat is lopott, hogy könnyebben járhasson utána a dolognak. Egy alkalommal azt hitte, hogy nyomon van. Megtudta, hogy a kritikus időben néhány sátoralja cigány tartózkodott a vidéken. Megesipte őket és vallatóra fogta. Pisztolyt szegzett a vajda mellének.

— Add elő, gazember, vagy meghalsz!

A cigánynép sirt, jajgatott, de a betyár nem tágtított. Lefektette a vajdát a före, hogy more patrió bottal csiklandozza ki belőle az ezüstöt. Már meg is suhogtatta a levegőben a botot, amikor eszébe jutott, hogy egyszer, fiatal korában őt is így vallatták a pandurok, pedig akkor ártatlan volt. Azok a botütések még most is sajogtak a lelkében. Azok terelték a betyáréletre. Nem jó dolog az. A vén betyár megérezte az igazságot és szóltanul ott hagyta a cigányokat. Folytatta a nyomozást más irányban. A negyedik héten igaz nyomra akadt. Fgy eselédleány szava után megtudta, hogy az ezüst a somlaki zsidó koresmárosnál van. Oda indult s éjjel lett, mire odaért. A ló, noha grófi ménesből való volt, majd kidőlt alatta. Kurtán tért a dologra.

— No Lipi, ide az ezüsttel!

— Micsoda ezüsttel?

— Ne cigánykodjunk sokat, mert sietős a sorom.

A pisztoly megint előkerült a tarisznyából. Ez alkalommal esodákat művelt a felhuzott kakas. Lipi megvallott mindent.

— Hát igen, zálogba hozták. Adtam rá száz-husz pengőt. Aztán kapok érte százhatvanat, ha kiváltják. Kinek mi köze hozzá?

— Jó, jó Lipi, csak azt mond meg, hogy ki hozta?

— Kinek mi köze hozzá? Én nem szoktam árulkodni. Kendnek talán jól esnék, ha a koresmáros árulkodna?

— Hát ebben is igazad van, Lipi, de mégis...

Aztán elmondta az előzményeket. A koresmárosné nagy érdeklődéssel hallgatta, aztán elszólta magát.

— Ha így van, akkor megmondom, hogy a Dalkó Feri hozta.

— Nem igaz, — ordított a betyár.

— Kérem én nem szoktam hazudni.

Ez kemény csapás volt. Dalkó Feri legjobb cimborájának tartotta mindig. Egy ivásuak voltak, harminc év óta ösmerték egymást. És épen az követte el a cudarságot.

— Ha az enyémet lopta volna el, egyet se szólanék...

Alig tudták lecsillapítani, pedig Lipi ugyan csak szíves, előzékeny lett.

— Tudja mit, vigye az ezüstöt, ott van egy nagy zsákban, a kamatot elengedem, csak annyit fizessenek érte, amennyit adtam.

— Megkapod kamatostul, itt a kezem.

Máté átvette az ezüstöt. Felült a lóra és vad dühvel a lelkében indult meg, hogy fölkeresse és megfenyítse a hűtlen cimborát. Másnap hajnalban ráakadt a pusztán. Egy kihamvadt pász-tortüz mellett aludt egyedül. Felrugta.

— No te kapecabetyár, kelj fel, hadd nézzek a pofádba.

— Mi az istennyila lelt? — kérdezte a felrugott.

— Te loptad el az ezüstöt, ugy-e?

— Hát igen, elhoztam.

— Nohát nem lopsz többet, gazember.

Ráfogta a pisztolyt. Az pedig nyugodtan vállalat vont.

— No ugyan nagy virtus, — mondotta gunyosan.

— Hát mért tettél csuffá? Beszélj ha jól akarsz.

— Muszáj voltam, üssön belé a ménkü.

— Muszáj? Hadd hallom, no!

Dalkó Feri leült és megigazította a ruháját. Aztán a rászegzett pisztoly csöve előtt pipára gyujtott.

— Nagy bajban voltam, Máté. Te tudod, hugom házát a vármegye el akarta licitálni a rabtartási költségek miatt...

Máté leeresztette a pisztolyt.

— Máté te tudod, hogy négy évet raboskodtam.

— Tudom.

— Azt is tudod, hogy ártatlanul... miattatok történt.

— Igen.

— Nem vallottam rátok.

Máté leszögezte a tekintetét.

— A százhusz pengőt a hugomnak adtam. Nem akartam hogy földönfutó legyen én miattam, vagyis igazában miattatok... Most már tudod,

Elhallgatott. Máté is szótlánul melléje kuporodott. Nézték együtt a pászortüz hamvát. Mintha semmi mondani valójuk nem lenne már. Egy idő múlva lóhorkantás zavarta meg a esőndet. Máté odanézett és fölkel.

— Igaz a, mondotta, ott az ezüst a zsákban.

— Elhoztad?

— El.

Megint elhallgattak.

— Hát csak kelj föl Ferkó, — kezdte Máté, vidd az ezüstöt haza. Estig ott lehetsz vele.

— Hát csak elviszem...

Elváltak. Ferkó vállára kapta a zsákot, Máté pedig megsarkantyuzta a lopott lovat és beállított az alispánhoz.

— Megkerült az ezüst, nagyságos uram. Ott-hon van már.

— Hiszen most vallatják a cigányokat érte.

— Hát csak ne sajnáljon átüzenni a csend-

biztos urhoz, hogy kimélje a mogyorófát. Megkerítettem én pusztakézzel.

— Ember vagy, Máté. Akármikor jössz, föl-fogadlak pandurnak...

— Köszönöm nagyságos uram, az is megeshetik. De mostan arra kérném, hogy szóljon egy jó szót a nemzetes asszonynál. Nem tudom a haragját tünni.

— Majd szólok fiam...

— Nem szeretném, ha kapecabetyárnak nézne, amikor a kommenciót adja...

Zöldi Márton.

Fizetek! . . .

Az elnök: Hol született?

A vádlott: Kókán.

Az elnök: Komolyan?

A vádlott: Egész komolyan.

Az elnök: Foglalkozása?

A vádlott: Gyáros vagyok.

Az elnök: Komolyan?

A vádlott: Léggömböket gyártok mindenféle színben.

Az elnök: Volt-e már büntetve?

A vádlott: Csak egy lopás miatt — három ízben.

Az elnök: Most meg esalással van vádolva. Adja elő az esetet hűen és lehetőleg röviden.

A vádlott: Éhesen botorkáltam az utcákon s egy árva fillér sem volt az zsebemben.

Az elnök: De hiszen önnek gyára van.

A vádlott: Kérem szépen, a léggömbgyárhoz két dolog szükséges: levegő és gömb. Levegőm csak volna mindig, azonban a gömb előállításához pénz is kell...

Az elnök: Értem, értem. Szóval a gyár éppen akkor szünetelt.

A vádlott: Igen. Nagyságos uram! Mikor az ember éhes, akkor semmi másra nem gondol, mint éppen, hogy jóllakjék. Én is sokáig foglalkoztam ezzel az eszmével, míg végre merész terv érelődött meg bennem. Elhatároztam, hogy bemegyek a legelső vendéglőbe és ott torkig eszem magam; mikor aztán fizetésre kerül a sor, szomorú képpel kifordítom a nadrágom zsebeit és elszavalva a fizetőpincérnek „Bánk bán“-nak azt a hatásos részét, hogy „volt... nines... de ne remegj...“ Mit csinálhatnak velem? A legrosszabb esetben kidobnak. Ez a kellemetlenség pedig megtörtént már más becsületes emberrel is.

A legelső vendéglő, mely utamba akadt, Tibáld úr kerepesi-uti vendéglője volt. Megigazítottam a kráglimat, megfordítottam a manzsettát és elszántan benyitottam. Leültem egy sarokasztalhoz és rendeltem egy bífztekét körözve, tojással és egy üveg neszemlyei bort, gondolván magamban, hogy ha már kidobnak, hát legalább én magam meg ne bánjam. Ettől a gondolattól voltam áthatva, mikor a megrendelt bífztekét elém hozták és ráförmedtem a pincérre.

— Ökör! Megmondtam, hogy fél ángolos legyen!

— Hiszen fél ángolos. Mentegetődött a szegény, amit én nagylelkűen tudomásul vettem és a hus ételt egész ángolos hidegvérrel elfogyasztottam.

Ekkor történt, hogy egy kövér vidéki atyafi vetődött be a vendéglőbe. Leült egy kerek asztalhoz és miután letörölte homlokáról az izzadságot, megrendelte az enni-inni valót. Jó vásárt csinálhatott a derék férfi, mert nagyon jó kedve volt és borzasztóan kokettirozott a cigányprímással, aki mindig közelebb jött hozzá és utoljára a fülébe huzta a szebbnél-szebb magyar nótákat. A Tibáld vendéglő arról híres, hogy pompás

mulatóhely, ahol szívesen látják a magányos hölgyikéket is.

Egy ilyen hölgyike a mulató atyafi elé került s az tüstént megszólította.

— Szép frajla! Eszem azt a pirostra mázolt pofádat! Gyer ide az asztalomhoz!

— Nem beszélni mogyoro!

— Hát hiszen majd csak eldiskurálunk valahogy. Tudok én beszélni kezemmel, meg a lábammal is. Csak legyen, aki megértsen.

A festett képű szíren elragadó kacagásban tört ki.

— Jaj de hamis az úr!

— Annál jobb rózsám. A nóta is azt mondja, hogy »a leány, a legény mind hamis«.

— Hihihih! Sprechen Sie deutsch?

— Nem dajcsolók én, galambom. Á nagyapám is attól hőtt meg, hogy egyszer németül beszélt. Hát aztán mi a szebbik neved?

— Pepi.

— Bravó! Élek-halok a Pepiért. A vizsla kutyámat is Pepinek hívják. No hát csak gyere közelebb Pepi!

— Juj! Ne csipjen meg!

— De bizony megcsiplek. Addig csiplek, amíg kibirod. Nem árt az a fehérszemélynek.

— Menjen! Hiszen magának karikagyűrűje van. Feleséges ember?

— Ne gondolj vele kincsem. Én se kérdelem, van-e férjed, vagy nines. Tetszel nekem, és punktum. Ehun a pohár bor: idd ki egy hajtásra... Igy ni!... Ha pedig éhes vagy, egyél a rogyásig... Melyik a nótád, Pepikém?

— Hihih! A tararabumdihé.

— Tyüh! az áldóját. Magyar ember gyomra nem veszi be az efféle nótákat. Ide gyere cigány és huzd a frajla fülébe, hogy „hejretyutyutyu!“

A elnök: Ne szaporítsa a szót! A dologra! A vádlott: Szóval miután az atyafi kirugott a hámból és berugott és miután megállapodott a frajlával, hogy bizonyos időben, bizonyos helyen találkozni fognak, elkiáltotta magát, hogy „fizetek!“

Erre a kiáltásra egy pillanat alatt merészet és nagyot gondoltam. Hirteten fölugrottam és oda mentem az atyafi elé.

— Parancs! . . .

— Fizetek! . . .

— Tessék! . . .

— Két üveg bor, két üveg pezszó, két fogas, két rák, két nyulpecsenye, rokforti sajt, giardinetto . . .

— Igenis, kérem alásan, huszonnyole forint hatvanhét krajeár.

A derék ember három tizest nyomott a marhomba, amit én alázatosan megköszöntem és . . .

— Az elnök: Megszökött?

A vádlott: Igenis megszöktem. Ez a bűnöm. Csak tessék elítélni. Megérdemlem.

A törvényszék a vádlottat Csorba Mózes dr. hatásos jogi érvekkel dusan fölszerelt védőbeszéde dacára négy hónapi fogházra ítélte.

Gutius.

Boldogtalan házasságok.

(F. A.) A statisztikai hivatal csak a házasságkötelesek számát közli a nyilvánossággal, de hogy milyen körülmények között keltek egybe a fiatalok, vajjon a frigykötés magában hordja-e egy boldog házassélet biztosítékait, arról sohasem szól a krónika.

A nyilvánosság Argus szeme nem mindig lát be a családi élet szentélyébe. A boldogtalanság könnyei zajt nem ütve, halkan peregnek, de a süket falak hiába rejtik el a kíváncsi szem elől a néma tragédiákat, azért a válópörök mégis ijesztő módon szaporodnak.

És ennek okozója többnyire nem a férj ki-
csapongása, sem a nő hűtlensége. A vétek, a
bűn akkor fogamzott meg, midőn megtörtént a
házasság.

Mert az élet a legfontosabb, legszentebb lé-
pésénél rettenetes könnyelműséggel, aropirító
einizmussal járnak el úgy a szülők, mint a ház-
asságra lépők.

A vőlegény fülig uszik az adósságban, s hogy
rendbehozza szénáját, gazdag hozomány után
vadász. A leány — az mellékes. Hiszen alig
ismeri. Két hónapi ismeretség után máris bol-
dog, ifjú férj.

A fiatal asszony pénze révén nagyobb kényel-
met, előkelőbb fényűzést óhajt és követel, mint
a milyennel otthon környékelték. A férj, ki
legénykorában megszokta a vig életet, hogyne
teljesítené felesége óhaját? Szórják a pénzt, a
hol csak lehet, hisz van miből. Ha a kamat
nem elég, hozzányulnak a tőkéhez. De fogy a
vagyon napról-napra. Boldog, aki nem veszti el
teljesen a józan esztét, ki álmatlan éjjeleken
önmagától kérdezi: mi lesz azután.

Mert aki előre töpreng a bizonytalan jövő fe-
lett, az még idejekorán találhat kiutat. De ke-
vés ezek száma. A nagy többség vigan csak a
mának él és nem sokat törődik azzal, mit hoz a
holnap. S a szükség rendszeren akkor érkezik
meg, mikor már gügyögő gyermek ajkak is za-
varják a ház esendjét.

És mi a vég? Az az ember, a ki eddig ön-
magát se tudta fentartani, most egy családnak
keres — de nem talál kenyeret. Egy-két évig
csak kihúzzák valahogy. De minden segély-
forrást előbb utóbb elnyel a rémesen növekvő
adósság. Le kell mondani minden kényelemtől.
De midőn a szegénység az életszükségleteket
támadja meg, abba már nem tudnak beletörődni.
Az asszony visszamegy a szüleihez és megindítja
ura ellen a válópört.

A boldogtalan teremtést sirva-zokogva ölelik
keblükre a szülők és jajongva átkozzák azt a
gazembert, ki megcsalta gyermeküket.

Pedig csak önmagukat átkozhatják. Bizva
a nagy hozományban, nem magukfajta, hanem
magasabb társadalmi osztály számára nevelték
a gyermeküket. Nem azt nézték, hogy a hoz-
omány kamatai elégségesek-e magasabb rendű
igények kielégítésére, hanem keresték azt az
előkelő társadalmi állásban levő férfit, kinek
neve megnyitja leányuk előtt a felsőbb társaság
feltételeit őrzött ajtaját.

Már pedig míg a két fél között az ellentét
ilyen nagy; míg az egyik ifjúkori adósságait
akarja rendbe hozni és a másik a férje révén
akar még nagyobb fényűzést kifejteni, addig
be kell következnie előbb vagy utóbb a ház-
asság felbontásának. E botrány azonban nemesak
a férj és feleség ügye, ez megméltelyezi a zsenge
gyermek erkölcsét és kiöli szívéből a leg-
szentebb érzelmeket: a szülők iránti odadó sze-
retetet.

De nemesak a középosztály mutatja ily kí-
rívóan a házasság erkölcsi dekadenciáját, a
munkásnép se különb. Nem a szerelem, hanem
a legrózaibb önzés készteti a férfit, hogy meg-
nősüljön. Keres olyan nőt, ki neki főz, rá ta-
karít és kit rosz kedvében elverhet.

Hogy a félművelt embert néha milyen silány
semmisség készteti a házasságra, arra klasszikus
példa a következő párbeszéd, melyet egy alka-
lommal e sorok írója egy budapesti villamos
vasuti kalauzzal folytatott.

— Tehát megnősül?

— Igen, kérem alássan.

— Szereti a menyasszonyát?

— Még nem kérem. Da nem is azért veszem
el, hanem tetszik tudni a mi társaságunk a nőt-
len kalauzoknak 30 forintot fizet, a nőseknek

pedig 35 forintot. No már pedig én nem aján-
dókozok ilyen gazdag társaságnak minden hó-
napban 5 forintot. Hát azért nősülök meg.

Ehhez a logikához nem fűzünk kommentárt...

A házasság dekadenciájának legtöbb oka to-
vábbá az üzletszerű házasságközvetítés. Erkölcsi
valónk fellázad az ellen, hogy az emberek leg-
tisztéletreméltóbb érzelmeiből kapzsi kufárok
aranyokat gyűjtenek. Borzadva látjuk, hogy a
nőt áruikké alácsontják.

A mi hitvallásunk ez: Boldog házasság alapja
az igaz szerelem! Csakhogy az élet kenyeret
is kér.

Legyen a férfi erős. A szerelem adjon neki
kítartást és önbizalmat, hogy sikerrel szembe-
szállhasson az élet nehézségeivel. Minden tehet-
ségét megfeszítve arra törekedjék, hogy jegyesét
ne csak szeresse, hanem majdan tisztességgel el
is tartsa. Ha erre nincs mód, sem biztos kilátás,
ugy ne nősüljön, legalább egyelőre ne. Bizzék a
jövőben és várjon. Ne retentse vissza, ha a leány
át is lépi az ifjú éveket. Ha az nem vár, úgy
törődjön bele a változhatatlanba. Jobb
előbb szakítani mint később.

De ha vár a nő, s hűsége nem nyerné el
jutalmát, kárpótolja az a tudat, hogy manap-
ság — hála a nőemancipáció eddigi sikereinek
— inkább lesz egész életére független vén leány
mint megtört, boldogtalan fiatal asszony. Ezért
válasszon minden nő magának életpályát, mert
a férjhezmenés nem egészen bizonyos és fájda-
lom — nem mindig tanácsos.

Vajha a férfiak becsületszabályul fogadnák el
ezt az elvet.

Tisztességes ember csak akkor nősül, ha meg-
van a biztos kilátás arra, hogy jövőbeli csalá-
dját becsületesen, társadalmi állásának követel-
ményei szerint teljesen a maga erejéből el tudja
tartani.

Nem zárja ki ezen elv követése a hozomány
elfogadását. Jó ha az asszony pénzt hoz a ház-
hoz. De a pénz maradjon továbbra is az asszony
tulajdona. Kamataiból fedezze fényűzési szük-
ségletét. A tőke pedig maradjon meg előre nem
látható szerencsétlenségek esetére és a leány-
gyermek kiházásítására.

Ha mindez minél szélesebb körben tetté vál-
nék, úgy kevesebb lenne a válópör és több
volna a boldog házasságok száma.

És ha igaz is az, hogy ilyképen megszap-
rodnék az aggregények és vén leányok osztálya,
másképp az is bizonyos, hogy kisebb lenne a
szívfacsaró nyomor és kevesebb a boldogtalan
ember.

Magyar Remekírók.

IV. Sorozat: Kurucz költészet; Kisfaludy Sándor
munkái, I. köt.; — Széchenyi István gr. munkái, I.
köt.; — Vörösmarty Mihály munkái, IV. köt. — Tompa
Mihály munkái, II. köt. — Kiadja a Franklin-Társulat,
Budapest, 1903.

Az a nagy és értékes gyűjtemény, melyben a
„Franklin-Társulat“ összegyűjteni vállalkozott a
magyar nemzeti génius legjelesebb alkotásait,
ismét öt szép kötettel gyarapodott. Kapóra je-
lent meg a „Remekírók“ e negyedik sorozata
éppen Karácsony előtt. Mert a ki könyvet szo-
kott ajándékozni annak, a kit szeret vagy be-
csül, — s ilyenek sokan vannak — bizonyára
nem talál maradandóbb becsü könyveket a
„Magyar Remekírók“-nál.

Ennek a negyedik sorozatnak, a Kisfaludy
Sándor, a Vörösmarty és Tompa munkáinak
egy-egy kötetén kívül, két igen nevezetes, szinte
azt mondhatnók: egyetlen kötete van. Az egyik:
a „Kurucz költészet“, s a másik a Széchenyi
István gróf válogatott munkáinak első kötete.
Mind a kettő régen érzett hiányt pótol irodal-
munkban, s éppen ezért különösebb figyelmünkre
érdemes.

A „Kurucz költészet“ — talán mondanunk se
kell — a magyar nemzet szabadság-kultuszának

hű tükré, s egyúttal a Rákóczy és Thököly
dicsőségének örökös emléke. A mióta Thaly
Kálmán, a kurucz kornak fáradszónak buvára,
és az ő nyomán Toldy és Erdélyi, a két jeles
irodalom-történész, fölmutatták és közreadták
a vitézi énekek és elegyes dalok gyűjteményét,
egyre jobban bebizonyosodott, hogy a „kurucz
költészet“ voltaképpen nem izolált fejezet irodal-
munk történetében, hanem alkotó része, illetőleg
láncszeme annak a népies magyar költészetnek,
mely a századok során soha meg nem szakadt,
hanem egyre élt és fejlődött. »Egyrésze a tör-
téneti népköltészetnek — írja „Erdélyi Pál“,
a kötet ösmertető előszavában — harminc-negy-
ven esztendőnek (1670—1711) költői formában
való megnyilatkozása. Nem önálló, hanem ez
idő szerint a legjobban képviselt és ismert feje-
zete a népi költészet történeti fejlődésének«.

Végig lapozván ezt a szép kis kötetet, mely-
nek tartalmát Erdélyi Pál nagy szeretettel és
finom ízléssel válogatta össze a »Kurucz költé-
szet« gyöngyeiből, meglevénedik előttünk az a
legendászerű kor, melynek emlékét ma már csak
a »Rákóczi-induló« őrzi köztünk. És, a mint erre
a szilaj indulóra gyorsabb pezsgésbe jön a vé-
rünk, ugyanugy hevesebb lüktetésbe kezd a szí-
vünk is, mialatt a szemünk révedezve jár az
izzó hazaszeretettel telített fekete betűkön, mert
minden sor egy-egy fohász a szabadságért s
egy-egy fogadás, hogy »vérünk hullajtásával« is
kivívják ezt a szabadságot, a mely — fájdal-
om! — elveszett akkor, és pedig sok időkre
vesztett el!

Rákóczi, Beresényi és Bezerédi — a »vitéz
magyarok vezérei« — az áruló Oesky, a »feje-
delem villáma«, a rettenetes vak Botyányi, s a
kurucz-világnak valamennyi többé-kevésbé híres
és hírhedt szereplője, föl egészen Károlyi Sán-
dor: mind előfordulnak e dalokban, viselt dol-
gaik érdeme vagy becsületessége szerint egész
addig a szomorú pillanatra, a melyben »kiállott
Rákóczi a munkási sánca, — reá támaszkodék
pántos pallosára« . . .

E szomorú pillanatig váltakozva esendül meg
a »Kurucz költészet“-ben a hol a dicsőségesen föl-
ragyogó, hol veszedelmes zátonyra jutott szabad-
ságnak az ujjongása és keserősége, a szerint, a
mint a Rákóczi fegyverei győztek, vagy veresé-
get szenvedtek. Ettől kezdve azonban, miután a
szabadság ügye elveszett, csupa fájdalom sir a
török sip, vagy a magyar tárogató hangján s a
szerencsétlen ország állapotát semmiféle korfeszítő
rajz nem jellemezhetné hibében, mint a kötetnek
utolsó előtti dala, melyet ide iktatunk:

Rákóczi, Beresényi! Ragyogó vitézek!
Napkelet tájiról, fegyverre kelének,
És, amint fölkeltek, fohászuk égbe szállt:
„Segíts meg, Istenünk, harcaink hevén át!”

Segíts meg, Istenünk! És Te, Szűz Mária,
Hogy el ne pnsztuljon a magyarok hazája!
Magyarok hazája, oly dicső volt híred,
Hogy aranyalmának neveztek el téged.“

Az alma lehullott, csutkája van csak meg,
Mióta az ország labancal tele lett;
Magyarok hazája, aranyos szép alma,
Ki téged őrizett, hideg hant takarja.

A »Kurucz költészet“ a »Magyar Remekírók“-
nak minden esetre egyik legszebb és legértéke-
sebb kötete.

Ugyanezt megmondhatjuk a Széchenyi István
gróf munkáinak első kötetéről is, melyet Ber-
zeviczi Albert rendezett sajtó alá. A hosszú be-
vezető tanulmány, melyet a kötet élére irt, talán
talán a legértékesebb azok közt, melyeket valaha
„a nemzetébresztő legnagyobb magyar“-ról irtak.
Meglátszik rajta, hogy nemesak szereti Széche-
nyit, hanem alaposan ismeri mind lelki és ke-
délyvilágát, mind politikai és társadalmi mun-
kásságát is. Sikerrel védi meg ama nem régiben
támadt tendenciózus törekvés ellenében, mely
szeretné föloldozni Széchenyi nagyságát a Kossuth-
kultusz oltárán, s igen helyesen jegyzi meg,
hogy nemzeti pantheonunk mindkettőt — Széche-
nyit is, Kossuthot is — esonkítatlan nagysá-
gában fogadhatja magába egymás mellett is;
mert „az, hogy működésük egy időben ellentétes
volt, nem csökkentheti annak a ténynek az ér-
tékét, hogy mindkettőnek tüneményes alakja a
mi hazánknak, a mi történetünknek ékessége“.

Széchenyinek ebben az első kötetében a »Hitel,
Világ, Stádium“ és az »Utirajzok“ foglal helyet.
Mindjárt ez a program és beosztás is mutatja,
hogy Berzeviczy mily nagy értelemmel válogatta
össze Széchenyinek azokat a munkáit, a melyek-

ből az olvasó legjobban megalkothatja e kiváló emberünk helyes képét. Tudott dolgot ismétlünk, mikor azt mondjuk, hogy soha könny nem tett akkora hatást nálunk, mint a „Hitel“. „A régi táblabíró parasztlázítónak és birtokrablónak hitte Széchenyit, de a tiszteletbeli aljegyző és a fiatal ügyvéd a haza megváltójának“, — mondja báró Kemény Zsigmond.

Tudjuk, hogy a „Hitelt“ gróf Dessewffy megtámadta, és Széchenyi a támadásra a „Világ“-gal felelt, a mely cím azt jelenti, hogy írja „világosságot“ akart vetni a vitás kérdésre. Sokan a „Világot“ tartják Széchenyi legsikerültebb és legdiadalmasabb könyvének; de ha igaz is, hogy ellenfelét fényesen megcáfolta, viszont azt se lehet tagadni, hogy a „Világ“ hangja fölötté éles, sok helyütt pedig szinte maró és gyöngédteien. A „Stádium“ folytatása és kiegészítő része a két előbbi könyvnek, betetőzése annak a társadalmi és közgazdasági átalakulásnak, melyet Széchenyi oly forróan óhajtott s a melynek valósítására se pénz, se időt, se fáradságot nem kimélt.

E komoly és örökké becses tanulmányoknál — Széchenyi egyéniségének megítélésére — fontosabbak az „Utirajzok“, melyekben a nagy férfiú egész mivoltát szinte pongyolában látjuk. Nem sok az egész: alig nyolcadrésze a vaskos kötetnek, de a Széchenyi meghasonlott kedélye, elégedetlensége a világgal és önmagával, a lelki egyensúly hiánya vagy legalább tökéletlensége annyira kirí a 25—30 lapból, hogy megértjük belőle azt a szomorú véget, amit önkezeléssel készített magának.

Bárhogy van is, erre a kötetre szükség volt, s valóban örülhetünk, hogy megjelent. Széchenyi munkáinak elfogytával nagy alakja is kezdett feledésbe merülni, pedig nemzetünknek mindig nagy szüksége van az olyan példákra, a minőt Széchenyi mondott, s az olyan tanításokra, a mikkel ő oktatta haladásra a nemzetet. Igaz, hogy az iskolákban olvastatnak szemelvényeket a munkáiból; de míg egyfelől az, a mit az iskolában tanulunk vagy olvasunk, később — épen mert az iskolában foglalkoztunk vele — kiesésnek vagy figyelmünkre nem méltónak tetszik, addig másfelől ezek a kivonatok — épen mivel a komolyabb, elvontabb rész hiányzik belőlük — nem elégíthetik ki azt, a ki magasabb rendű intencióval óhajtaná tanulmányozni a Széchenyi iratait. Így, a hogy ez az első kötet megjelent — kivált a Berzeviczy alapos és szélesen megírt tanulmányával együtt — valósággal nyeresége irodalmunknak és örökké becses kiadvány marad.

A „Magyar Remekírók“ IV. sorozatának többi három kötetében a Kisfaludy Sándor, Tompa és Vörösmarty egy-egy kötetét kapjuk.

A Kisfaludy első kötetéhez Heinrich Gusztáv írt alapos, kritikai bevezetést. Nála rátermettebb kritikusunk aligha akadt volna erre a munkára, mert a Kisfaludy Sándor költészetének helyes méltatásához okvetlenül szükséges az olasz, francia és német irodalom tüzetes ismerete is, ezt pedig Heinrich Gusztáv teljes mértékben bírja. Csakis így sikerülhetett a bevezetés, a melynek különben még az is érdeme, hogy nemesak a költőt, hanem az embert is megismerteti velünk. Ebben az I. kötetben »Himfí« dalainak mind a két részét: Kesergő és a Boldog szerelmet kapjuk.

A Tompa munkáinak II. kötetében a Dalok, Ódák, Románok és Balladák foglalnak helyet. Ezt a Lévy József rendezte sajtó alá, a ki az első kötethez gyönyörű bevezetést írt Tompáról. A Vörösmarty munkáinak IV. kötete, melyet a nagy költői leghivatottabb kritikusa, Gyulai Pál rendez sajtó alá, a drámai költeményeket (2. köt.) tartalmazza, s a legvastagabb kötetek egyike (362. lap), a melynél, ebben a sorozatban, csak a Széchenyi munkáinak I. kötete terjedelmesebb (390. lap.) Látni való ebből, hogy a kiadó társulat ugyancsak bőkezű, mert az eredetileg 15—20 ívre terjedő kötetek helyett gyakran ad 22—25 iveseket is. A kötetek kiállítása minden tekintetben mintaszerű és hasonló az előbbiekhöz.

A „Magyar Remekírók“ 55. kötetben jelennek meg, öt-öt kötetes sorozatokban, minden félévben. Az egész mű ára díszes kötésben 220. korona, s megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy magánál a kiadócégnél (Franklin-Társulat, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.), s hogy bárki könnyen megszerezhesse, havi 3 koronás részletfizetésre is kapható.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza	minőség szerint	7.10	7.20
rozs	»	5.60	5.80
árpa	»	5.50	5.80
zab	»	5.20	5.30
fehérbab	»	8.20	9.20
tarkabab	»	6.50	—
tengeri	»	5.—	5.60
lóher	»	45.—	50.—
bükköny	»	—	—
burgonya	»	—	—

Nyilt-tér.)*

Van szerencsénk Zalaegerszeg város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, hogy Wapper Ignác kőfaragó mester úr az általunk közösen vezetett:

„Kegyelet“ zalaegerszegi díszletkezelési vállalatnak megszűnt tagtársá lenni.

Sipos János üzletvezető úr általános ismert szakképzettsége, továbbá ama körülmény, hogy vállalatunkat ezután is az eddig is tapasztalt legszolidabb alapon vezetjük, engedi reményelnünk, hogy a n. é. közönség bennünket szükség esetén továbbra is meg fog tisztelni bizalmával és mi már előre is biztosíthatjuk a legjutányosabb kiszolgálásról, melyek után maradunk

kiváló tisztelettel

Lendvay László és Pál

Sipos János

üzletvezető.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves ismerőseinknek és jóbarátainknak, akik felejthetetlen fiunk

PRESZLER GYULA

párkányi takarékpénztári tisztviselőnek gyászos elhunytá alkalmából szóval, távirattal vagy írásban részvétüket kifejezni szivesek voltak, ez uton is leghálásabb köszönetünket fejezzük ki úgy a magunk, valamint az egész gyászoló rokonság nevében.

Zalaegerszeg, 1903. december hó 24-én.

Preszler Gyula és neje.

Műtrágya beszerzés.

Van szerencsém a t. gazdaközönség tudomására hozni, hogy a

„HUNGARIA“

műtrágya-, kén- és vegyipari részvénytársaság

képviselőjét egész Zalavármegyére kiterjedőleg átvetem és kérem, hogy a műtrágya szükséglet fedezése ügyében bizalommal hozzám fordulni sziveskedjenek. Legolesőbb árszámításról és figyelmes kiszolgálásról biztosítva a t. gazdaközönséget, maradok

kiváló tisztelettel

Reichenfeld Gyula, Nagykanizsán.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

MERCUR váltóüzleti részvénytársaság

BUDAPEST, V., Fürdő-utca 3. szám.

vesz és elad

vidéki takarékpénztár- és bankrészvényeket, tőzsdén nem jegyzett papirokat

és azokra, valamint minden egyéb

értékpapír és sorsjegyre igen előnyös előleget folyósít.

Bank- és tőzsdégyekben szakszerű felvilágosítással szolgál.

BANKOSZTÁLY. SORSJEGYOSZTÁLY. VÁLTÓÜZLET.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Sorsjegyek csekély havi részletfizetésre, előnyös sorsjegytársaságok.

Sorsjegybiztosítás: legolesőbb díjcsökkentés kivánatra bérmentve.

Rövid levélczim: MERCUR, Budapest, Fürdő-utca.

Részvénytőke 1.000.000 korona

A bécsi cs. és kir. hivatalos lap

277. számának 775. oldalán *Wilhelm Ferenc* gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító *Neunkirchenben Alsó-Ausztria, Wilhelm-féle antiarthritisches Sorsjegy- és vértisztító theájáról a következő érdemleges nyilatkozatot közölte:*

Sok oldalról szerzett tapasztalatok után ajánlhatjuk az antiarthritisches anti-rheumatikus vértisztító theát, mint nagyon hathatós gyógyszert rheuma és csúszos bántalmaknál. Különös hatása a test összes véranyagára, ugymint az izomrendszerre, mely a vér sűrűsödését akadályozza, a szénanyagot tartalmazó vért az altestben tisztítja, nyálka- és epelera-kódásokat eltávolít, valamint a székrekedést megszünteti, melynek mindegyike említett betegségeknek bekövetkeztetésére módot nyújt.

A vértisztító thea állandó használata az emésztést nem akadályozza, ellenkezőleg erősíti azt. Legjobban ajánlatos ezen thea ősszel és tavasszal, valamint zordonabb és hidegebb időjárás alkalmával, amidőn az említett bajok feltűnnek és amelyek erősen gyötörni szoktak.

Ezen theának utánzataitól magunkat megóvándó, aminőkkel az említett hatás el nem érhető, rendeljünk direkt *Wilhelm Ferenc cs. és kir. udvari szállító* társulatából *Neunkirchenben* (Bécs mellett) vagy ennek raktáraiból.

Dr. Raudnitz.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

Szives figyelmébe

ajánljuk

kirakatainkat,

melyekben a legszebb báli
ujdonságok láthatók.
Ugyszintén felhívjuk becses
érdeklődését az olcsó vá-
szon- és asztalneműekre,
melyekből a készlet már
fogytán van.

Kiváló tisztelettel

Schütz Sándor és Fia.

Egy jó házból való fiu tanoncnak felvétetik

UNGER ANTAL könyvnyomdájában
= Zalaegerszegen. =

Ezen cognacnak minden vevője fel van jogosítva arra, hogy azt eredeti csomagolásban az alább nevezett intézetben díjmentesen felülvizsgáltsa.

Ajánlva első rendű orvosi tekintélyektől.
Camis és Stock első trieszti cognac-
pároló intézete Barcolában (Trieszt
közelében)
ajánlja belföldi

Gyógy-cognacját,

mely francia módszer szerint, az általános osztrák gyógyszerész egyesület vizsgáló intézetének ellenőrzése mellett (Bécs) készül.

Egy üveg ára 5 korona, fél üvegé 2 korona 60 fillér.
Kapható gyógyszertárakban és minden
elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

Sattler József, Nagykanizsán.

A cs. és kir. osztrák belügyminiszteriumtól jóváhagyott
élelmezési és élvezeti cikkek vizsgáló intézetének
(Wien, IX. Spitalgasse 31.) vegyi ellenőrzése alatt.

Pénzt, sok pénzt,

havonként 1000 koronáig
kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 473
jellige alatt a következő
címe: Annoncen-Ab-
teilung des „Merkur“
Mannheim, Meerfeldstr.

AZ UJSÁG

politikai napilap.

Felelős szerkesztő:

Gajári Ödön

Előfizetési árak:

Egy óra 2-40 korona
Negyed évre 7— korona
Fél évre 14— korona
Egész évre 28— korona

Egyes példány ára 10 fillér.

AZ UJSÁG terjedelme 24-32 old.

AZ UJSÁG egyes példányai minden
ujsgárusítónál kaphatók.

Mutatványszámot 6 napig ingyen küld a kiadóhivatal.

Cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala Budapest. Kerepesi-út 54.

Az Ors. Gand.
Munkás- és
Cselédség-
pénztárt ajánljuk
jó indulatába.
Ismeresse ezt
az intézményt
a nép körében.
Biztosítsa csele-
deit ezen segély-
pénztárnál.

Minden rendű és rangu

tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül
állandó vagy mellékfoglalkozásképen

több száz korona
kényelmes havi jövedelemre
tehet szert.

Szives ajánlatok foglalkozás és viszonyok
megjelölésével

a „Mercur“ váltóüzleti részvénytársasághoz
Budapest, V. Fűrdő-utca 3.
Részvénytőke 1.000.000 korona.

12559/tkv. 1903.

Hirdetmény.

Vaspör község telekkönyvei az 1886. évi XXIX. t.-c., az 1889. XXXVIII. t.-c. és az 1891. évi XVI. t.-c. értelmében elkészítetvén, azzal a felszólítással tétetik közzé:

1-ször, hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-c. 15., 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-ának és az 1891. évi XVI. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítését is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teher átvitelével az 1886. évi 29. t.-c. 22. §-a illetve az 1889. XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni óhajtják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis **1904. június 18-ik napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2-ször, hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16., 18. §-ainak esetében, ideértve ez utóbbi szakaszban az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis **1904. június 18-ig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3-szor, hogy mindazok, akik az 1. pontban körülírt eseteken kívül előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis az **1904. évi június hó 18-ig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyert nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelmé nélkül támadhatják meg.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Zalaegerszeg, 1903. évi december hó 5-én.

RUTICH, kir. tszéki bíró.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy
minden darab szappan a „Schicht“ névvel és
a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Műkályhák

Kitüntetve
az ezredéves orsz. kiállításon.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen, Ujváros-utca 23. sz.** saját házhelyiségemben levő műkályha készítő telepemem és dúsán berendezett rak-táramon minden, a mai kor- és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s nagy választékú kályhát készletben tartok a legújabb **„Secession, Barok és Empirie“** rendszerű díszes kiállítási kályhák; s ezenkívül egyszerűbb és **szemes kályhák, virágdedényeket és épület díszít-ményeket**, melyeknek úgy a díszes kiállításiért, valamint a szilárdságáért kezeskedem és a **legjutányosabb árban számítom.**

Szíves megrendeléseit várva kiváló tisztelettel maradok

Németh Gábor

agyag-, dísz- és műkályha készítő

Zalaegerszeg, Ujváros-utca 23.

Most jelent meg

20.000 példányban az „Érmeilégi Szőlészeti és Borászati Szakköz-löny, mint Orsz. Hirdetési Kalauz.”

Ez a legelső „Vidéki Szőlő és Borértékesítő Vállalat” olyan országos érdekű forgalmi havi értesítője, mely általános kereskedelmi állandó mellékletében **díjmentesen pártolja a hazai ipart!**

Az előfizetők ingyen hirdethetnek.

Magában foglalja az összes érmellégi szőlő és bortermelők közös árjegyzékét. Ismerteti az összes hazai szőlőoltvány telepeket.

Elősegíti a magyar borkereskedést. $\frac{1}{3}$ -ad részben szakirodalommal, $\frac{2}{3}$ részben hirdetésekkel foglalkozik, úgy azonban, hogy elméleti részében is **gyakorlati tanácsokkal** szolgál az olvasónak. És mégis egyes szám ára helyben **30**, vidéken csak **50 fillér**, mely összeg postabélyegekből is beküldhető.

Olvasóknak: Hirdetőknak:
(Kereslet.) (Kínálat.)

Egész évre 4 K	Egész évre 24 K
Fél évre 2 „	Fél évre 12 „
Negyed évre 1 „	Negyed évre 6 „

Ezért kapja az előfizető úgy a szőlészeti és borászati szakközlönyt, mint az „Országos hirdetési kalauz.” A kis hirdetések rovatában tetszés szerinti időben 4 (négy) ingyen hirdetést tehet közzé.

Ezért jár a szakközlöny és az „Országos hirdetési Kalauz” és minden éves előfizető tetszés szerinti időközben $\frac{1}{2}$ oldalon 4 (négy) fél éves előfizető 2 (kettő) ingyen hirdetést tehet közzé.

Az előfizetőknél jogukban áll az „Országos hirdetési Kalauz” „Szőlészeti és Borászati” vagy „Általános kereskedelmi” rovataiban a meghatározott területnél nagyobbakat is elfoglalni, mely esetben a csekély különbözeti összeg ráfizetendő.

Községi és körjegyzők, lelkészek és néptanítók az előfizetési árak felét fizetik.

Minden 10 (tíz) egész éves előfizetőt gyűjtő tiszteletpéldányban, vagy kívánatra készpénz jutalékban részesül.

Az ország legjelesebb szakirói dolgoznak szakközlönyünkbe. Munkatársak, tudósítók és hirdetési felvételi irodánk minden borvidéken és jelentékenyebb városban feltalálhatók.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

SZÉKELYHIDON (Biharmegye.)

Felölös szerkesztő:
CZIRJÁK KÁROLY
szőlőhírtokos.

Főszerkesztő:
DEÁK ANDOR,
kir. szőlészeti és borászati felügyelő.

Kiadó laptulajdonosok:

CZIRJÁK ÉS TÁRSAI.

A Franklin-Társulat kiadása.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei

55 kötetben és ennek kiegészítője, a hat testes kötetben

Teljes Magyar Shakspere.

Épp most jelent meg nemzeti irodalmunk eme korszakos gyűjteményének *negyedik sorozata*, s így most már 20 kötet került ki a magyar remekíróknak eme leggondosabb és legdíszesebb kiadásából, melynek rendkívül nagy elterjedése a nemzet minden rétegében eddigelé szinte páratlan.

A most megjelent negyedik sorozatot különösen a *Széchenyi-kötet* teszi érdekessé. Ezt *Berzeviczy Albert* állította össze a legnagyobb magyar műveiből, s oly bevezetéssel látta el, mely esszé-irodalmunkban kiváló helyet fog elfoglalni.

Nagy figyelmet fog kelteni a *kurucz-költészet* kötete is, melyet *Erdélyi Pál* szerkesztett nagy rátermettséggel.

Ezekon kívül *Vörösmarty IV.* kötete, *Tompa II.* kötete és *Kisfaludy Sándor I.* kötete jelentek meg a sorozatban. Az utóbbihoz *Heinrich Gusztáv* irt nagybecsű bevezetést.

A már előbb megjelent három sorozatban a következő művek jelentek meg:

Arany János munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte *Riedl Frigyes.*

Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte *Vadnay Károly.*

Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Zoltány Irén.*

Garay János munkái. Sajtó alá rendezte *Ferenzi Zoltán.*

Kazinczy Ferenc műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Váczai János.*

Kölcsey Ferenc munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Angyal Dávid.*

Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Kossuth Ferenc.*

Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Koroda Pál.*

Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Bayer József.*

Tompa Mihály munkái I. kötet. Sajtó alá rendezte *Lévay József.*

Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Endrődy Sándor.*

Vörösmarty Mihály munkái I. II. és III. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta *Gyulai Pál.*

A *Magyar Remekírók* gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent *Shakspere* összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a *Magyar Remekírók* vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

(Budapest IV., Egyetem-u. 4.)

Ki a meleg szobát szereti, az fűtsön tatai
BRIKETT-tel, mely szagtalan, nem piszkít és erős tüze van;
kapható:

D. Horváth Győző

vas- és fűszer- kereskedésében az „Arany kaszá”-hoz

Zalaegerszegen.

Célszerű ajándékok

konyhaszerek, manduladarálók, hus-
órlók, vasalók, gyertyatartók, kályha-
tálcák, korcsolyák, kitűnő theák,
rumok, fűszerek, mindennemű szer-
számok, vasalások, gazdasági és ház-
tartási cikkek

nagy választékban.

Puskák, flóbertek, forgópisztolyok, töltények.

Fernolendit

CS. ÉS KIR. UDVARI SZALLITÓ.

cipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-
szebb fényt adnak és megtartják a színt **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült
foltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új színt kapnak.

Alapítattott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse 21.** Mindenütt kapható.

Kályhák, tüzhelyek.

Szeccsa és répavágók, morzsolók.

SORSJEGY ÁRA 1 KORONA.

SORSJEGY ÁRA 1 KORONA.

VÁSÁROLJON
ÜGYVÉDJELŐT
SORSJEGYET
1273 NYEREMÉNY
20.000 KOR. KOR. ÉRT.
KERÜLKISORSOLÁSRA
és (EGY)KORONÁÉRT
10.000 KOR.
FŐNYEREMÉNY NYERHETŐ
SORSJEGYEK MINDENÜTT KAPHATÓK
KEZELŐSÉG: VIII. NAGYFUVAROS-UTCA 26
HUZÁS: 1903 DECEMBER 31-ÉN

Minden szőlőtermelő és pincetulajdonos olvassa a

Borászati Lapok

című gazdagon illusztrált és koronkint színes műmellékletekkel megjelenő szőlőmívelési és borgazdasági szaklapot, mely 35 év óta jelenik meg.

Laptulajdonos
BAROSS KÁROLY,
felelős szerkesztő
DRUCKER JENŐ dr.

A hetenkint megjelenő, az összes bel- és külföldi hasonló szaklapoknál tartalmasabb lap ára igen alacsony:

Évenként 10 K
Félévenként 5 K
Negyedévenként 2 K 50 f.

Mutatvány számokat bárkinek három héten át díjmentesen küldünk.

Hirdetések feladására a legjobb alkalom. Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Budapest, IX. Üllői-ut 25.

Palais hajfijító
használatával a megöszült haj eredeti színét nyeri vissza. A fejbőrt nem festi, a ruhaneműn feltölt nem hágy, többi előnye, hogy a hajtüszöket erősíti és hogy teljesen ártalmatlan. Egy üveg ára 2 korona.
Főraktár Budapesten:
Petri Ottó gyógy-szertárában
I. Attila-körut 51.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Morgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háriszer, amely már több mint 24 év óta megbízható bebizonyosított alkalmazati háriszer, estizál és megújítást.
Intés. Sült nyár után azokat miniat bevitelkor dobozokban a. Keresse "védjeggyel" és a "Richter" cég-jeggyel. Fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. Ára a legtöbb gyógyszertárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
osk. és kir. udvari szolgált.
osk. és kir. udvari szolgált.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Jurisics Miklós felszabadított a török járom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakráczon megszabadít a betegségtől kitünően ható szereit által.

A Jurisics-féle Pakráczai cseppek oly csodaszerű balsam, melynek egy házban sem volna szabad hiányozni, mert a Jurisics-féle Pakráczai cseppek minden baj ellen használható és mindig csodaszerű hatással van. A Jurisics-féle Pakráczai cseppek legbiztosabban gyomorbaft és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étvágytalanságot, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, gyomorgéget, felbűfögést, sápkört, szédülést és mindenfajú gyomorkatarást, de a legfényesebb sikerrel alkalmaztati külsőleg is, mert a hol semmiféle szer nem használható, az égési sebek, szaggatás és közhvényes bántalmaknál, mert a hol semmiféle szer nem használható, már nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hálányilatkozat bizonyítja.

JURISICS PÉTER gyógyszerész PAKRÁCZON 449. sz.

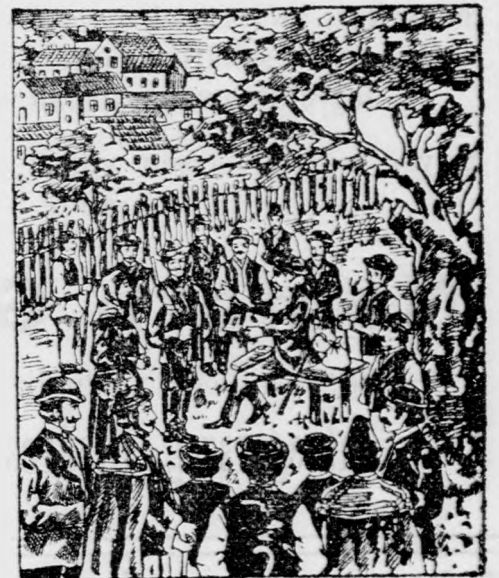
Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel:
12 üveg K 5.— | 36 üveg K 12.40 | Minden 12 üveg után egy üveg
24 " " 8.68 | 48 " " 16.— | Pakráczai cseppek ráadásul ingyen.
Köhögés, tüdőfajás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílalás, influenza és hurut ellen
felülmúlhatatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv.
Ára 2 üveg K 3.40, 4 üveg K 5.80, 6 üveg K 8.20.

Hideglelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. — Ára: 2 üveg K 4.20, 4 üveg K 7.—, 6 üveg K 10.—

Szlavoniai növénynedvből és „Febri Fugo”-ból 2 üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is egy üveg Pakráczai cseppeket ingyen kapunk.

JELSAVAM:
Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!
Főraktár Budapesren:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárban Király-utca 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakráczai cseppek csodaszerű hatását.

Óh jaj!

Megfőjt ez az átkozott köhögés:

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboz 1 korona és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.
Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor, Dr. Klein Lajos, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter** gyógyszerészeteikben.

HIRDETMÉNY.

A zalaegerszegi szövetkezeti önszegélyző-egyesület igazgatósága részéről közzététetik, hogy az egyesületi alapszabályok 5-ik §-a értelmében **három évi** időtartalomra megalakulandó

HUSZONKILENCEDIK ÜZLETCSOPORT

az 1904-ik évi január hó első hétfőjén működését megkezdendi.

Az aláírási íveket ezen üzletcsoporthoz már megnyitottuk s a belépni kívánók intézetünk irodai helyiségében hétfőnként a nap bármely szakában aláírhatják.

Midőn a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen intézet közhasznú és támogatásra méltó voltára, amit 28 éves sikeres működése legfényesebben igazol, tisztelettel felhívni bátorodunk, egyszersmind van szerencsénk a t. közönséget arról is értesíteni, hogy a **f. év végén lejáró huszonhatodik üzletcsoporthoz bevételek 1904. évi január hó 5-én délelőtt 9—12 óráig és délután 2—5 óráig az egyesület irodai helyiségében kifizettetnek.**

Kelt Zalaegerszegen, 1903. évi december hóban.

Az igazgatóság.

Olaszok! **boltilamoztatás!**

Saját érdekében **szépség és egészség**

Műveltség! **levegő és víz**

Szakavatottság! **Pontosság!**

CSÁSZÁRFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz-uzsodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 ténylemes lakoszával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

LEOPOLD GYULA

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESEBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE!

SZERENŐSE-NAPTÁR

• ELŐZEKENYSÉG: •

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

a magy. kir. szab. osztályosrajtók főalkusító helye.

110,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14.459,000 korona.

A Kisbirtokosok
Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GEZA-UTCZA 2.

200 koronától kezdve ad törlesztéses záloglevél-kölcsönöket, melyek után

1/2% költségmentesen:	2% levonással:
50 évre a tőke évi 5.50%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
40 " " " 5.50%-a	40 " " " 5.50%-a
30 " " " 5.50%-a	30 " " " 5.27%-a
20 " " " 5.50%-a	20 " " " 5.27%-a
10 " " " 5.50%-a	10 " " " 5.27%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szálloda: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÛT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlebb kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

IRÓGÉP
ÚJ MÔDELLJE
megjelent!

PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST
ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!

Fesse haját a **CZERNY-féle**

Tanningene

HAJFESTŐ-SZERREL.

Vidékiek kedveucc találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Kittő magyar konyha, valódi tiszta borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimérése.

Az egyedül létező valódi angol

SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal eltávolít minden szepít, mélyfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerháza: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógy mód: asthma, szív-, gyomor-, lédeg- és bőrbaj, szélhűdés, emezavar stb. ellen. Megalapítója és egyedül képviselője:

D. KOVÁCS J. fővárosi orvos.

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÛT 18. SZ. I. EM.

Az egyedül létező valódi angol

UGORKATEJ

Egy üveg ára 2.- K, hozzá ugorka-szappan 1.- K, puder 2.- K. Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógyszerháza: Budapest — Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST
V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

BÉCS
Draugnerstrasse 70-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok

Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kezvező útítást feltételek.

Versenyen kívüli olcsó árak!

Elsőrangú angol és francia női ruha-kalme-különlegességek áruháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

! Köhögésben szenvedő

kísértse meg a köhögést csillapító és kellemes ízű

Császár Mell-bonbont.

2740 hatóságilag igazolt bizonyítvány szól mellette és hogy sikerrel használható köhögésnél, katarisnál és elnyálkásodásnál. Kapható 20 és 40 filléres csomagokban Schmidt Győző zalaegerszegi cukrásznál.

Aki egy csésze jó teát akar inni, kérje mindenütt a világ legfinomabb és legjobb teáját és ez az

INDRA TEA.

Kína, India és Ceylon legfinomabb teáinak keveréke. Valódi csak eredeti dobozokban kapható. Raktárak a plakátokon olvashatók.

Lengyel likőrök nagy választékban.

Legszebb!
Legizletesebb!
Legolcsóbb!

Karácsonyfadíszek,

u. m. Hab, Fondant, Chocolat és Likőrconfectek, Stanioldessertek, Habsütemény, Patience és Maccaron díszek, Csillogódisz Lametta stb. Gyermeklikőr és Chocolat játékok, Bonbonok és Bonbonierek

kaphatók:

Schmiedt Viktor

cukrászatában.

Szemetes kenyér $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és 1 kgr. darabokban.

KRIEGNER-féle

-GRÉME 2 KOR. KORONA-
-PUDER 1-
-GYÓGYSZERTÁR
-BUDAPEST, KÖVINCZI-
-SZAPPAN-
-TÖRÖKÖZŐ UTCA 2.

LEGKEDVEJEBB, LEGTÖKÉLETESEBB
-ARCISZÍTÓ-ÉS
-SZÉPÍTŐ SZEREK:

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Károlyi Városház (Károly-körút)

Elismert legolcsóbb, legszilárdabb

100088. sz./IV. 5.

Lenvetőmag beszerzés.

A földmivelésügyi miniszter által a rostja végett való lentermelés előmozdítása céljából a jövő évi vetéshez beszerzett eredeti orosz és utántermésű lenvetőmag *mag a készlet tart* a következő árak és feltételek mellett kapható a magyar mezőgazdák szövetségénél (Budapest V. Alkotmány-utca 31.)

A lenvetőmag kedvezményes vételére Budapest nyugati pályaudvarról hordónként vagy zsákonként (kb. 85 kg. tiszta sullyal) a következő:

	eredeti oroszmag	utántermésű mag
egy (1) hordó (zsák) megrendelésénél	25 K	15 K
tíz (10) hordót (zsákok) meg nem haladó rendelésnél	30 K	20 K
huszonöt (25) hordót (zsákok) meg nem haladó rendelésnél	35 K	25 K

25 hordót (illetve zsákok) meghaladó megrendelések csak az esetben fogantósíthatnak, ha a kisebb megrendelések kielégítése után még megfelelő készlet áll rendelkezésre s az ily rendelésnél a teljes beszerzési ár, tehát eredeti oroszlenmagnál 40 korona, utántermésűnél 30 K számíttatik.

Amennyiben hatóságok, egyesületek több birtokos részére együttesen tesznek megrendelést, a mag árának megállapítása a szétosztásra kerülő tételek nagysága szerint történik, miért is a megrendelésben egyenként részletezni kell, hogy kinek minő mennyiségű mag fog kiadni.

Az egy hordós (illetve zsákos) tételek teljesen bérmentve küldetnek és a mennyire lehet olyan állomásokra irányíthatnak, a honnan a felek a magot saját fogatukkal szállíthatják haza. Az egy hordó (illetve zsáknál) nagyobb tételek szállítási költsége azonban a megrendelőt terheli, azok tehát bérmentetlenül, lehetőleg kocsik rakományba összefoglalva küldetnek szét.

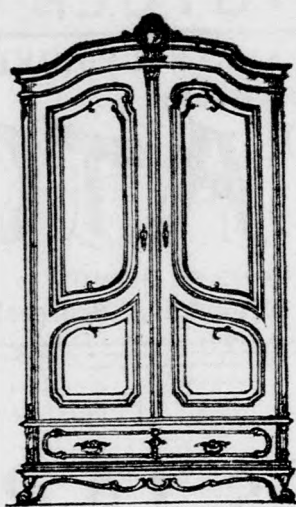
A vetőmagra való jelentkezések f. évi december hó 31-éig közvetlenül a magyar mezőgazdák szövetségéhez intézendők. A Füredi Lajos gazdasági vándorszaktanárhoz eddig beérkezett jelentkezéseket, nevezett szaktanár a szövetséghez hivatalból fogja áttenni.

A jelentkezések alapján a szövetség a jelentkezési határidő leteltével értesíti a feleket a rendelkezésükre bocsájtható mennyiségről s ezt a vételár beküldése vagy annak utánvételezésére való felhatalmazás beküldése ellenében, a minek **Január 31-éig** kell megtörténnie, utnak indítja. Ha a megrendelő legkésőbb január 31-ig a vételárat be nem küldi, vagy a maguk utánvétel melletti elküldésére a szövökzetet fel nem hatalmazza, a megrendelés fogantósíthatni nem fog.

Gazdasági egyesületek, hatóságok által (kisgazdák részére) tett megrendelések szintén csak az előbbi kikezdésben előírt fizetési kötelezettségek mellett fogantósíthatnak, vagyis ha a megrendelt, illetőleg rendelkezésükre bocsájtható mennyiség árát előlegezik. Az illető megrendelők egyuttal szavatolnak azért is, hogy az általuk megrendelt mennyiség, a bejelentett arányban kerül szétosztásra.

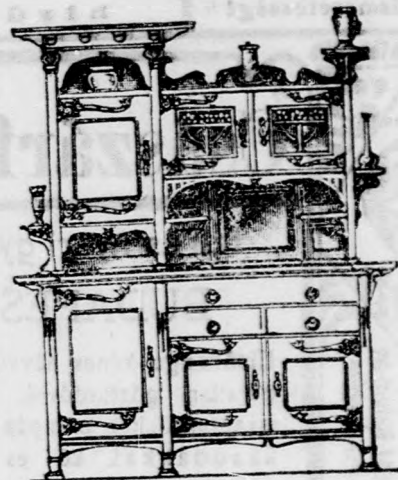
Budapest, 1903. évi december hó 3-án.

A
BIKAVÉR
LIKÖR
TISZTA BORPÁRLAT,
ENNÉLFOGVA
ÉTVÁGYGERJESZTŐ és GYOMORERŐSÍTŐ.
GYÁR:
KLEIN JÓZSEF és ADOLF, BUDAPEST
TÖRVÉNYESEN VÉDVE.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Zalaegerszegen, a Körmen-di-u. 2. számú házban (fivérem: D. Horváth Győző vas- és fűszerüzlete mellett)

asztalos-üzletet

nyitottam és elvállalok e szakmában minden épület-, portál- és butormunkákat, teljes lakás- és üzletberendezéseket a legcsinosabb kivitelig.

Legyen szabad reménylenem, hogy eddigi szakismertem révén — melyet legnagyobb részét a fővárosokban szereztem — a legnagyobb kívánalmaknak is képes leszek megfelelni.

Jóindulatu pártfogást kérve vagyok

kitűnő tisztelettel

Horváth Lajos

épület- és butorasztalos.

Hirdetmény.

A szentgotthárdi általános takarékpénztár r. t. közhírré teszi, hogy jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és szilárd anyagból készült bérházakra 10—20 évi törlesztésre tetszés szerint visszafizetendő tőkerészletekben

6% kamatra,

10,000 koronán felüli kölcsönöknél

5 $\frac{1}{2}$ -es kamatláb mellett is.

A kölcsönök iránti kérvények az intézeti ügyészhez, Dr. Lipp Ferenc ügyvéd urhoz intézendők.

Szentgotthárd, (Vasmegeye) 1903. évi december hó 1-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Forint helyett korona!

A BUDAPESTI NAPLÓ szabadelvű irányában, formáinak frissességében a közönség régi, kedves lapja, amely példátlan olcsóságával most a legszelebb rétegekben vág magának és a kulturának utat!

Korszakos reform a közönségért!

Főszerkesztő: **Vézi József**
Felelős szerkesztő: **Braun Sándor**
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.

Demokratikus reform a sajtó terén.

Január 1-től kezdve a

BUDAPESTI NAPLÓ

egyes számonkint **2** krajcár.

Az előfizetési díj

az eddiginek fele:

7 frt — kr. helyett	7 K — f félévre
3 frt 50 kr „	3 K 50 f negyed évre
1 frt 20 kr „	1 K 20 f egy óra.